

Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 2003 harvinaisuushavainnot

Heikki Luoto, Tapio Aalto, Antero Lindholm, Pekka J. Nikander, Jyrki Normaja, Kari Soilevaara & Visa Rauste

BirdLife Suomen Rariteettikomitea (RK) käsitteli 328 lomaketta vuodelta 2003 ja hylkäsi niistä 47 (14 %). Kun mukaan lasketaan havainnot aiemmilta vuosilta, nousee käsiteltyjen lomakkeiden määrä 390:een ja hylättyjen 76:een (19 %).

Suomelle uutena lintulajina havaittiin gobintylli (kategoria A). Muita vuoden aikana nähtyjä suurharvinaisuuksia olivat amerikantukkasotka, räikkähaikara, pikkukotka, etelänharmaalokki, alppikiitäjä ja kalliopääsky. Maamme toinen pikkutuulihaukka (vuodelta 1999) hyväksyttiin myös. Kuparisorsa, pikkukilju-, kilju- ja arokotka, aroharmaa- ja grönlannilokki, aavikkotasku, pikkukultarinta, rusorintakerttu, kashmirinuunilintu, tulipäähippiäinen sekä viitaiainen esiintyivät ennätyksellisen runsaina. Vuosi oli hyvä myös käärmekotkan, palsasirrin, lyhytvarvas- ja työhtökiurun, ruostepääskyn, mustakaularastaan, pussitiaisen sekä punakot-taraisen osalta.

Arosuohaukan toinen pesintä todettiin Vaalassa, pikkukultarinnan neljäs pesintä Rautjärvellä ja viides Tohmajärvellä. Tavallisimmat edelleen RK:n käsiteltävänä olevat nimikkeet, joista ei vuodelta 2003 hyväksytty lainkaan havaintoja, olivat punapäänarsku (aikaisemmin hyväksytty 69 yksilöä), mustajalkatylli (68), kenttäkerttunen (40) ja suula (36).

Taksonomiset päätökset

BirdLife Suomen liittohallitus on 15.1.2003 hyväksymissään RK:n säännöissä asettanut Suomessa tavattujen lintulajien ja alalajien luettelon pidon Rariteettikomitean vastuulle. Kun AERC:n taksonominen asiantuntijaelin TAC (Taxonomic Advisory Committee) antoi joulukuussa 2003 taksonomiset suosituksensa, otti RK suositukset käyttöön Suomen lajilistalla välittömästi. Tämän johdosta maamme lajimäärä lisääntyi neljällä lajilla: amerikantavilla,

aroharmaalokilla, etelänharmaalokilla ja etelänisolepinkäisellä (Normaja & Lindholm 2004). TAC:n suositukset ovat vaikuttaneet jo tässä katsauksessa käytettyyn nimitykseen ja lajijärjestykseen.

Poistettavat lajit

Vuoden 2004 alusta poistettiin tarkastuksen piiristä kiljukotka, pikkukultarinta (syyshavainnot 1.8. jälkeen pesimäpaikkojen ulkopuolella kuitenkin tarkastetaan), pussitiainen ja punakot-tarainen.

Pikkukultarinnan syyshavainnot tarkastetaan edelleen, koska Länsi-Euroopan havaintojen perusteella tähän vuodenaikaan aavikkokultarinnan *Hippoboscidae* mahdollisuus on huomattava. Esimerkiksi Ruotsissa on tavattu syyspuolella 4 pikkukultarintaa ja 2

aavikkokultarintaa (Kjellén 2003). Näin ollen havainnoitsijoiden pitää ottaa tämä vaihtoehto huomioon ja syksyinen lintu on määritettävä pikku-/aavikkokultarinnaksi, ellei sitä ole pystytty rajaamaan lajilleen. Kyseinen määrittämisongelma on vaikea ja vielä puutteellisesti tunnettu, ja RK vaatii kummankin lajin hyväksymiseen erittäin tarkan dokumentaation.

RK:n kokoonpano

RK:n kokoonpano oli vuonna 2003: Visa Rauste (puheenjohtaja), Heikki Luoto (sihteeri), Tapio Aalto, Antero Lindholm, Pekka J. Nikander, Jyrki Normaja ja Kari Soilevaara. Pitkään ansiokkaasti RK:ssa toiminut Tapani Numminen erosi maaliskuussa.

AERC-kategoriat

Katsauksessa käytetään Puolan AERC-kokouksessa syksyllä 2001 tarkennettuja määritelmiä:

A. Laji, joka on tavattu ilmeisesti luonnonvaraisena ainakin kerran vuoden 1949 jälkeen.

B. Laji, joka on tavattu ilmeisesti luonnonvaraisena vain vuosien 1800 ja 1949 välillä.

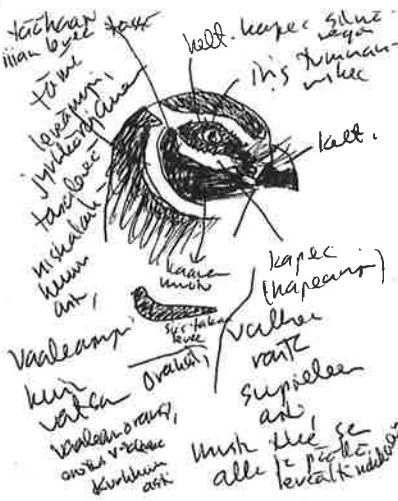
C. Laji, jonka karanneista tai vapautetuista yksilöistä on maahan syntynyt elinvoimainen populaatio tai yksilöt ovat peräisin toisen maan tällaisesta populaatiosta.

D. Laji, joka ei ole lähes varmasti luonnonvarainen (jolloin se sijoitetaan kategoriaan A) tai lähes varmasti karkulainen (kategoria E).

E. Varma tai lähes varma tarha- tai häkkikarkulainen.

Kotisivut

RK:n kotisivut, joilla julkaistaan mm. ajankohtaiset tiedotteet, löytyvät osoit-

Arosuohaukka (*Circus macrourus*) 20.5.2003 Hangossa. Esimerkki ilman piirtäjänlahjoja tehdystä maastodokumentista: "suttuinen töherryks, josta ei saa mitään selvää". Mutta, kun teksti kirjoittaa puhtaaksi, kuvauksesta pystyy hahmottamaan lajin tyypilliset pääkuviot. Näkyvissä istuneesta mallista piirrettynä tällainen on RK:lle olennaisesti arvokkaampi dokumentti kuin mikään jälkikäteen tehty piirros tai kuvaus. Piirros Visa Rauste.

teesta www.birdlife.fi ja AERC:n (Association of European Records and Rarities Committees) osoitteesta www.aerc.be.

Alkuperäismuistiinpanot – mitä tarvitaan ja miksi?

RK on toistuvasti yrittänyt painottaa alkuperäismuistiinpanojen merkitystä, mutta viesti ei näytä menneen perille kovin hyvin. Yritetään vielä!

Jos lintuhavainto on dokumentoitu kaavakkeelle kirjattujen tuntomerkkien lisäksi valo- tai videokuvin, on RK:n työ yleensä helppoa eikä virhearvioita pitäisi tapahtua. Olennaisesti toisin on, jos arviointi perustuu pelkkään kirjalliseen aineistoon. Tilanteisiin liittyy monia havaintopsykologisia ongelmia, joiden takia kuvaukset eivät välttämättä vastaa tarkasti todellisuutta. Tälle ei yleisesti voi mitään, vaan RK:n on arvioitava kukin havainto omana kokonaisuutenaan.

Yksi olennainen kuvauksiin liittyvä virhelähde on kuitenkin pääosin havainnoitsijan eliminotavissa, kun heti havaintotilanteesta kirjoittaa tuntomerkit ja tilanteen yksityiskohdat muistiin. Ihmisen mieli on rakentunut siten, että muistikuvat vääjäämättä muuttuvat ajan myötä. Yksityiskohtia unohtuu ja sekoittuu muualta saatuihin vaikutteisiin (muut havaintotilanteet, valokuvat ja kirjallisuus). Jotta RK:n päätökset olisivat mahdollisimman oikeita, olisi niiden perustuttava havaintotilanteesta tai välittömästi sen jälkeen tehtyihin dokumentteihin.

Käytännön toimintaohjeeksi tiivistetynä: jos havaitset (löydät tai bongaat!) tarkastettavan lajin etkä ole varma hyvälaatuisten kuvadokumenttien olemassaolosta, ota muistiinpanovälineet esille ja kirjoita ja/tai piirrä paperille heti kaikki, mitä näet tai kuulet linnusta, kun olet vakuuttunut määrittämisestä (tai siitä, että lintu on potentiaalisesti mielenkiintoinen). Linnun ollessa näkyvissä tämä on periaatteessa helppoa, ja pienen harjoittelun jälkeen (jota kannattaa tehdä tavallisten lajien kanssa) se sujuu käytännössäkin jouhevasti.

Kuvauksen ei tarvitse olla tässä vaiheessa hyvin jäsennelty eikä piirroksen näköinen. Voit aloittaa niistä piirteistä, jotka tiedät määrittäksen kannalta olennaisiksi. Kannattaa käyttää tervettä järkeä, kuinka pieniä yksityiskohtia kirjaa, – etenkin, jos tietää olennaiset tuntomer-

Arosuohaukka (*Circus macrourus*) poikaset pesässä Vaalan Nuutilankankaalla heinäkuussa 2003. © Jouni Ruuskanen — Pallid Harrier nest

kit eikä kyseessä ole huippuharvinaisuus. Suurharvinaisuuksista kannattaa kirjata kaikki mahdolliset yksityiskohdat!

Jos havaintotilanne on niin lyhyt, että sen aikana ei voi tehdä muistiinpanoja, tee ne välittömästi havainnon jälkeen, mieluiten ennen lintukirjan avaamista. Muistiinpanoihin on syytä liittää maininta, missä vaiheessa ne on tehty (linnun näkyessä, havaintotilanteen jälkeen vai kirjallisuuteen perehtymisen jälkeen). Kuvassa 1 on esimerkkinä maastomuistiinpanot arosuohaukan päästä.

Kunnon kuvauksen tekemiseen menee aikaa (15 minuutista tunteihin), mutta se kannattaa! RK-lomakkeen teko on tämän jälkeen helppoa (lomake = puhtaaksikirjoitetut muistiinpanot, kentties jäsentelyä parannellen). Lisäksi tällöin RK voi perustaa päätöksen olennaisesti luotettavammalle pohjalle verrattuna siihen valitettavan yleiseen tilanteeseen, että maastotilanteesta kuvausta ei tehdä lainkaan, vaan se kirjoitetaan vasta myöhemmin.

Suurharvinaisuuksien kohdalla RK on tässä suhteessa tiukentamassa linjaansa: havainnot arvioidaan ensisijaisesti alkuperäismuistiinpanojen perusteella.

Lyhenteet

Linnun tarkka ikä merkitään kalenterivuosina: 1kv = samana kalenterivuonna syntynyt, 2kv = edellisenä kalenterivuonna syntynyt, +1kv ennen kuluva kalenterivuotta syntynyt jne. Muut ikälyhenteet: juv = nuori lintu ensimmäi-

sessä täydellisessä höyhenpuvussa = nuoruuspukuinen, ad = aikuinen, subad = esi-aikuinen, pull = pesä- tai maasto-poikanen.

Muut lyhenteet: jp = juhlapukuinen, tp = talvipukuinen (esim. kuikkalinnuilla ja ruokkilinnuilla tämä tarkoittaa nuorta, esi-aikuista tai talvipukuista aikuista lintua), vp = vaihtopukuinen, ♀-puk = naaraspukuinen, Ä = laulava, r = rengastettu. v/video tarkoittaa, että RK:lla on ollut käytettävissään linnusta otettu valokuva tai videonauha ja ä, että RK:lla on ollut määrittäksen tukena linnusta saatu äänite. Muuttavasta linnusta on ilmoitettu lentosuunta (N = pohjoinen jne.).

Milloin yksilömäärää ei ilmoiteta, havainto koskee yhtä yksilöä. Tässä katsauksessa havainnon kohdalla on neljä havainnoitsijaa, mikäli lomakkeella on mainittu niin monta nimeä. Lomakkeen täyttäjän nimi on ensimmäisenä paitsi, jos hän on ilmoittanut havainnon jonkun toisen puolesta eikä itse ole havainnut lintua. Tällöin ensimmäisenä on linnun näkijä ja toisena ilmoittaja. Ilmoittajan jälkeiset nimet on kirjoitettu siinä järjestyksessä kuin ne ovat lomakkeella. Mikäli ilmoittaja ja löytäjä ovat eri henkilöt, löytäjä on mainittu toisena. Jos RK on saanut jostain havainnosta useampia lomakkeita, eri lomakkeiden tiedot on yhdistetty, ja havainnoitsijat ovat yksien sulkeiden sisällä. Myös ne henkilöt, jotka ovat luovuttaneet valokuvia, videonauhoja tai muuta materiaalia RK:n käyttöön, on pyritty mainitsemaan havaintojen kohdalla tilan salliessa.

Katsauksen yksilömäärät

Katsauksessa on lajin nimen jälkeen kolme lukua. Ne ilmaisevat tavattujen yksilöiden kokonaismäärän tiettyinä ajanjaksoina: ensimmäinen luku käsittää ajan vuoteen 1974 asti, toinen luku jakson RK:n toiminnan alkamisesta 1975 vuoden 2002 loppuun ja kolmas esiteltävän vuoden 2003. Näiden lukujen summa on siis kaikkina aikoina tavattujen yksilöiden kokonaismäärä.

Hyväksytyt havainnot

Accepted records

Amerikanhaapana *Anas americana* (1,49,4)

19.4. Pori, Pinomäki jp ♂ (Petri Rissanen); **7.5.** Siikajoki, Karinkanta jp ♂ (Juha Sjöholm, Minna Takalo); **17.5.** Siikajoki, Säari, venesatama jp ♂ (Juhani Karvonen, Antti Pesola, Olli Karhu ym.); **24.5.–7.6.** Hailuoto, Pöllänlahdi jp ♂ (v) (Juha Markkola, Markku Leppäjärvi, Teemu Fyrsten, Juhani Törmi ym.); **9.6.–1.7.** Hailuoto, Patelanselkä jp ♂ (Juha Markkola, Hannu & Marita Maula, Ilkka Sahi ym.); **9.–12.6.** Oravainen, Änäs +2kv jp ♂ (v) (Ari Veijalainen ym.); **9.–26.7.** Pori, Yyteri ♂ (Petri Rissanen ym.).

Siikajoen ja Hailuodon linnut tulkitettiin samaksi yksilöksi.

Amerikantavi *Anas carolinensis* (1,53,1)

27.4.–2.5. Vammala, Karkku, Nohku-anlammi jp ♂ (Seppo Aro, Teuvo Kaa-

salainen, Reijo Lähteenmäki ym.).

Kaikki amerikantaviahavainnot ovat keväältä. Tulevaisuus näyttää, keskitytäänkö taviparvien tutkimiseen entistä innokkaammin, jotta amerikantavit pystytään löytämään joukosta.

Amerikantukkasotka *Aythya collaris* (0,4,1)

7.–10.5. Kajaani, Aurala – Sokajärvi ♀ (v) (Hannu Rönkkö, Jouni Ruuskanen, Alpo Parttimaa ym.).

Ensimmäinen hyväksytty naaras Suomessa! Havainnot keskittyivät kevääseen, eikä yhtään syksyistä lintua ole ilmoitettu.

Pilkaniska *Melanitta perspicillata* (10,40,3)

19.5. Virolahti, Harvajanniemi 2 jp ♂ (v) (Pasi Laaksonen, Hannu Kormano, Jorma Kirjonen, J. Kiviranta ym.); **24.6.** Kristiinankaupunki, Siipyy, Domarkoban ♀ N (Veikko Forsberg).

Ainoastaan kaksi kertaa aiemmin havaittu kaksi lintua yhdessä, muut havainnot ovat koskeneet yksittäisiä. Havaintomäärät ovat pysyneet melko vakaina 1980-luvulta lähtien.

Amerikanjääkuikka *Gavia immer* (2,86,1)

13.6. Hanko, Halias +2kv jp NE (Aatu Vattulainen).

Toinen heikko vuosi peräkkäin. Nähty vuosittain 1990- ja 2000-luvulla. Ruotsissa havaintomäärät ovat lisääntyneet selvästi, varsinkin parin viimeisen vuosikymmenen aikana: viime vuosina on havaittu kymmeniä yksilöitä, ennätysvuonna 2002 nähtiin 79 yksilöä kokonaismäärän ollessa 575 yksilöä (Strid 2003).

Rääkkähaikara *Ardeola ralloides* (3,1,1)

21.–22.5. Ruovesi, Murole, Joutenusjärvi (Aarne Ohtonen, Jarno Suikki, Pentti Leppänen, Heikki Saarinen).

Yksi vuoden valopilkuista. Edellinen havainto on vuodelta 1990. Kolme havainnoista on syksyiltä, yksi keväältä ja yksi kesältä.

Pronssi-iibis *Plegadis falcinellus* (2,46,2)

10.5. Rääkkylä, Joutenuslampi 2 SW (Markku Halonen).

Ensimmäiset vähähavainnot vuodelta 2002 saivat jatkoa viime vuodelta. Tämä on varhaisin havainto kautta aikain maassamme.

Kapustahaikara *Platalea leucorodia* (0,43,0)

13.4.1999 Raahe 2kv löydetty kuolleena rannalta (v) (Tarja Kyllönen, ilm. Tuomo Jaakkonen).

Todennäköisesti edellissyksyn suurvauelluksen jäänteitä, nykyisin Oulun yliopiston kokoelmissa.

Käärmekotka *Circaetus gallicus* (0,35,3)

24.4. Virolahti, Lakakallio (Kalevi Hiironniemi); **24.4.** Hamina, Hevossaari (Tero Ilomäki, Tapio Tohmo); **17.8.** Kirkkonummi, Tanskarla (Matti Kapanen); **17.8.** Helsinki, Pitäjänmäki ENE (Antero Lindholm, Annika Forsten); **17.8.** Hamina, Hevossaari E (Tero Ilomäki, Ari Ahtiainen, Vesa Jouhki, Jouko Olkio ym.); **28.8.** Vantaa, Seutula, Peräjänkulma (Leo Wallinmaa).

Huhtikuun havainnot tulkitettiin samaksi linnuksi, samoin 17.8. havainnot. Elokuun lintu matkasi etelärannikkoa itään n. 40 km/h. Eniten lintuja on nähty toukokuussa. Parhaina vuosina 1993 ja 1996 havaittiin neljä yksilöä. Ensihavainto on niinkin tuore kuin 4.10.1979, minkä jälkeen laji on havaittu 17 vuonna 25:stä.

Arosuohaukka *Circus macrourus* (33,209,-)

28.–30.4. Korppoo, Jurmo 2kv ♂ (v) (Kalle Rainio, Hannu Ali-Eskola, Jari Helstola, Jonio Kärnä ym.); **4.5.** Pyhäjoki, Hanhikivi +2kv ♀ SE (v) (Jari Peltomäki, Erkki Toppinen); **5.5.** Kesälahdi, Särkivaara 2kv ♀ N (Petri Hottola); **14.5.** Siikajoki, Säärenperä +2kv ♀ W (Harri Taavetti, Matti Komulainen); **15.5.** Korppoo, Jurmo 2kv (Jyrki Normaja, Pekka Alho, Kari Airikkala, Rudin Nordling); **17.5.** Liminka, Selkämaa 2kv E (Jari Peltomäki); **18.5.** Hailuoto, Kirkkosalmi +2kv ♀ (Petri Lampila, Esa Hohtola, Jukka Piirainen); **18.5.** Orimattila, Kuivanto 2kv ♂ (Pekka Saikko, Mika Selin, Jorma Pulkkinen, Juha Jalkanen); **18.–21.5.** Hanko, Tvärminne 2kv ♀ (v) (Kim Jaatinen, Markus Öst, Mika Kilpi, Aleksi Lehtikainen); **24.5.–15.7.** Vaala, Nuutilankangas, Saarenperä ♂ ♀ + 3 pull ja 2kv ♂ (v) (Jouni Ruuskanen, Ari & Martti Kanninen, Ossi Juvonen ym.); **25.5.** Hailuoto, Kirkkosalmi +2kv ♀ (Petri Lampila, Markus Kesitalo, Panu Kuokkanen, Helge Eskelinen); **25.5.** Inari, Ivalo, Mellanaavan puhdistamo 2kv (Hannu Jännes ym.); **9.6.** Ruukki, Saarikoski 2kv ♀ (v) (Reijo Kylmänen, Kari Varpenius, ilm. Jari Kontiokorpi); **19.–20.8.** Espoo, Röylä-Pakankylä 2kv ♂ (Kalevi Hiironniemi, Antti Mikala, Pekka Routasuo); **21.8.** Joutseno, Konnunsuo 1kv (Jouko & Paavo Rantanen); **27.8.** Joutseno, Kivisaari 1kv ♂ lähti SE (Karri Kuitunen); **27.8.** Joutseno, Konnunsuo 1kv E (Karri Kuitunen); **29.8.–1.9.** Il-

Arosuohaukka (*Circus macrourus*) +2kv naaras Pyhäjoen Hanhikivellä 4.5.2003. © Jari Peltomäki — Pallid Harrier

majoki, Alajoki 1kv (Heikki Saikkonen, Martti Patteri, Timo Kaitaniemi, Jukka Koivisto ym.); **30.8.** Joutseno, Korvenkylä 1kv (Markku Halonen); **2.–4.9.** Luumäki, Hepokangas 1kv ♂ (Pekka Karhu, Kari Sinkkonen, Jari Salminen); **4.9.** Paimio, Hevonpää (Paimionlahti) 1kv ♂ (Tapani Numminen, Reijo Vikman, Ville Räihä, Maj-Britt Oksanen); **6.9.** Hailuoto, Pökönnokka 1kv lähti SW (Jouni Pursiainen, Paavo Liimatta); **7.–8.9.** Virolahti, Ylä-Pihlaja 1kv ♀ (Antti Vänskä ym.); **8.9.** Hamina, Kirkkojärvi 1kv NW (Eero Hietanen); **8.–13.9.** Miehkälä, Salo-Miehkälä 1kv ♂ (v) (Tero Ilomäki ym.); **12.9.** Hamina, Onkamaa, Takasempää 1kv (Eero Hietanen); **24.9.** Tohmajärvi, Valkeasuo 1kv (Hannu Kauhanen, Heikki Pönkkä); **25.–26.9.** Tuusula, Rantamo 1kv (Juha Honkala, Panu Muhli ym.); **27.9.** Kitee, Päätyeenlahti +2kv ♀ S (Petri Hottola); **27.9.** Kristinankaupunki, Trutklobbarna 1kv (v) (Kari Korhonen, Veikko Forsberg, Jorma Kirjonen ym.).

Miehkälän (8.–13.9.) ja Haminan (12.9.) havainnot koskevat samaa yksilöä. Maamme toinen arosuohaukkaparin pesintä varmistettiin Vaalassa. Lisäksi on todettu sekapesintä niittysuohaukan kanssa. Arosuohaukkahavaintojen lisääntyminen Pohjois-Euroopassa on viime vuosien mielenkiintoisimpia ilmiöitä. Esiintyminen on kuitenkin ollut varsin vaihtelevaa ja epäsäännöllistä. Joinakin vuosina on ollut paljon syksyisiä nuoria yksilöitä (esim. 2001), toisina vuosina nuoret ovat lähes puuttuneet, mutta aikuisia lintuja on keväällä tavattu paljon (esim. 2000). Syyspuolella nähdään jonkin verran aikuisia koiraita, mutta varsin vähän aikuisia naaraita tai 2kv-lintuja.

Vanhat koiraat (+2kv) poistettiin tarkastettavien joukosta vuoden 1999 lopussa.

Niittysuohaukka *Circus pygargus*

1.9.1994 Joutseno, Konnunsuo +2kv ♂ (Karri Kuitunen, Ville Supponen).

Poistettiin tarkastettavien joukosta vuoden 1996 lopussa.

Pikkukiljukurkku *Aquila pomarina* (4,165,23)

21.4. Kuopio, Riistavesi, Keskimmäinen subad/ad NW (Pertti Renvall, Asta & Lassi Lähdesmäki, Riitta Suhonen); **26.4.** Lappeenranta, Vainikkala, Pekkolan lintutorni subad/ad W (Seppo Löfgren); **10.5.** Kesälahti, Särkivaara subad/ad SE (Petri Hottola); **18.5.** Hyvinkää, Ridasjärvi 2kv E (Jari Sivén, Ari Väättäin); **20.5.** Virolahti, Hellä sub-

Pikkukiljukurkku (*Aquila pomarina*) 2kv Savonlinnan Nätkissä 7.9.2003. Pitkään paikalla viihtynyt lintu oli syyskuun alussa ehtinyt sulkia jo varsin paljon peitinhöyheniä. Huomaa, kuinka tummia ja suurilaikkuisia uudet höyhenet ovat. © Risto Ruuska — Lesser Spotted Eagle

ad/ad NNW (Jani Vastamäki, Petteri Mäkelä, Matti Riihimäki, Jussi Mäkinen ym.); **21.5.** Hamina, Kirkkojärvi subad/ad E (Tero Ilomäki, Alpo Kymäläinen, Olli Seppälä); **21.5.** Hamina, Kirkkojärvi subad E (Tero Ilomäki, Hannu Kormano ym.); **22.5.** Lempäälä, Ahtialanjärvi subad NW (Markku Kangasniemi); **26.5.** Joutseno, Konnunsuo subad W-WNW (Jouko Rantanen); **26.5.** Kirkkonummi, Porkkalan lintutorni subad/ad N (Karno Mikkola, Matti Jäppinen); **26.5.** Parikkala, Siikalahti subad NNW (Jari Kontiokorpi, A. Liimatainen); **27.5.** Pori, Fleiviiki ym. 2kv (Pekka Eriksson, Kimmo Nuotio, Lasse Luukkonen, Onni Söderman ym.); **28.5.** Virolahti, Kurkela subad N/SW/NW (Petteri Lehikoinen, Antti Turunen); **7.6.** Lappeenranta, Uus-Lavola ja Märkälä – Taipalsaari, Merenlahti subad/ad (Esa & Antti Sojamo); **13.7.** Kouvolaa, Alakylä subad/ad SE (Timo Pulliainen); **26.7.–16.8.** Anjalankoski, Kelkakankaan kaatopaikka 2kv (v) (Klaus Laine ym.); **3.8.–7.9.** Savonlinna, Nätki 2kv (v) (Risto & Paavo Ruuska, Arto Muinonen ym.); **13.8.** Virolahti, Kurkela 2kv E (Tero Ilomäki, Pekka Komi, Seppo Korpela); **18.–26.8.** Dragsfjärd,

Björkboda 2kv (v) (Hannu Kormano ym.); **27.–28.8.** Karinainen, Tilkanen subad (Tapani Numminen, Maj-Britt Oksanen); **29.8.** Virolahti, Kurkela subad/ad E (Tero Ilomäki, Seppo Korpela); **30.8.** Hanko, Täktbukten ja Täktom subad/ad lähti E (Kari Haataja, Dick Forsman); **13.10.** Ylämaa, Hyttilä 1kv SE-SSE (Jouko Rantanen).

Ylämaan lintu sivuaa myöhäisyyden näytystä. Kymenlaakson hyväksytyt havainnot koskevat Tero Ilomäen (kirj. ilm.) analyysin mukaan 8 eri yksilöä. On lähes mahdotonta arvioida, kuinka moni Etelä-Karjalan ja etelärannikon havainnoista koskee näitä samoja lintuja. 1kv-linnut ovat varsin harvinaisia maassamme, RK on hyväksynyt alle 10 havaintoa tästä ikäluokasta. Esiintymisen keväällä ja syksyllä oli tasaisen runsasta, joten kokonaislukumääräksi tuli uusi ennätys.

8.9.1988 Hanko, Halias (Aatu Vattulainen, ilm. Petro Pynnönen).

Lintu tulokittiin Hangosta aiemmin hyväksytyksi yksilöksi.

Kiljukurkku *Aquila clanga* (?264,32)

20.4. Kesälahti, Leveäkivi subad N (Kimmo Martiskainen); **21.4.** Rautjärvi, Simpeleen vesitorni subad WSW (Jouko Poutanen, Jari Kontiokorpi, Mikko Pöllänen); **23.–26.4.** Hyvinkää, Ridasjärvi subad (Mika Ilari Koskinen, Ari Väättäin, Ari Ahtiainen, Timo Koivisto ym.); **27.4.** Kesälahti, Särkivaara subad NNW (Tuomas Immonen); **3.5.** Rautjärvi, Simpele, vesitorni subad/ad SW (Jari Kontiokorpi, Pertti Hotta, Jukka Kuru, Jouko Poutanen ym.); **3.5.** Joutseno, Hyvättilä subad WSW (Mika Ohtonen); **7.5.** Saarijärvi, Pajupuro, Lautajärvi subad/ad N (Hannu Tammelein); **7.5.** Siikajoki, Karinkanta subad/ad W (Markus Keskitalo, Petri Lampila); **8.5.** Kontiolahti, Pitkäranta subad/ad S (Hannu Kauhanen); **11.5.** Kesälahti, Särkivaara 2kv SE (Petri Hottola); **11.5.** Kesälahti, Särkivaara subad SE (Petri Hottola); **14.5.** Kempele, Köykkyri 2-3kv E/SE (Harri Taavetti, Matti Komulainen); **19.5.–18.9.** Virolahti, Kurkela-Kellovuori 2 ad (Tero Ilomäki, Seppo Grönlund, Tapio Tohmio ym.); **29.5.** Kesälahti, Särkivaara subad SE (Petri Hottola, Rami Lindroos); **29.5.** Kirkkonummi, Saltfjärdén 2kv (v) (Markku & Biti Ojala, Kari Raulos, Matti Pajunen, Matti Kapanen ym.); **31.5.** Hamina, Hevossaari 2kv E (Tero Ilomäki); **21.6.** Konnevesi, Pyhäjärvi subad (Tuula Granroth, Liisa Kilpeläinen, Hannele Vaahtila); **26.6.** Ouluns-

lo, Papinkarin lintutorni 2kv (Juha Sjöholm, Heikki Holmström, Sami Timonen, Antti Pesola ym.); **3.7.** Liminka, Hirvineva 2kv (Petri Lampila); **17.7.–19.9.** Ylämaa, Väkeväjärvi 2 ad (Jouko Rantanen, Klaus Laine ym.); **3.–22.8.** Viitasaari, Heinä-Suvanto 2kv (v) (Heikki Hiekkänen, Asko Mäkinen, Kalle Hiekkänen); **9.8.** Hamina, Kirkkojärvi subad E (Eero Hietanen); **10.–22.8.** Äänekoski, Kalaniemi 2kv (v) (Heikki, Lauri & Kalle Hiekkänen, Harri Högmander ym.); **11.–12.8.** Hamina, Hevossaari – Kirkkojärvi subad (Tero Ilomäki, Seppo Grönlund); **19.8.** Pori, Leveäkari 2kv (Jari Lagerroos, Juha Manninen, Vija Znotina, Brigita Laime); **20.8.** Pori, Teemuudon lintutorni 2kv (Juha Niemi, Tapani Lilja, Ari Pitkälä); **25.8.** Kuopio, Länsi-Puijo subad E (Heikki Kotilainen); **26.–30.8.** Liminka, Temmesjokisuu – Virkkula 2kv (v) (Ari Kakko, Jarno Saarinen, Mikko Ala-Kojola, Antti Pesola); **27.8.** Karijoki, Metsälehdonkylä subad (v) (Peter Uppstu, Bo-Göran & Harry Liljand); **31.8.** Virolahti, Kurkela – Lintulahti subad (v) W (Risto Suksi); **1.9.** Pyhtää, Santaniemi subad (Tarmo Lehtilä); **1.9.** Virolahti, Klamila subad ENE (Tero Ilomäki, Reijo Kivivuori); **6.–7.9.** Muurame, keskusta ja Jyväskylän mlk, Lehesjärvi ja Kuukasojanaukea 2kv (v) (Keijo Vesanen, Ari Sylgren ym.); **7.9.** Vaasa, Sundominlahti subad (v) (Joel Karvonen, Harry Seppälä, Kari Kuokkanen); **20.9.** Helsinki, Vuosaari

subad E (Petri Shemeikka, Turo Ketola); **1.10.** Lappeenranta, Askola 1kv S (Jouko Rantanen, Martti Riikonen, Matti Vanhapelto); **14.10.** Virolahti, Klamila 1kv W (Tero Ilomäki, Reijo Kivivuori); **15.10.** Helsinki, Lauttasaa-ri, Myllykallio 1kv WSW (Andreas Uppstu, Pekka Rusanen, Ilkka Reittilä, Matti Ketola); **15.10.** Helsinki, Lauttasaa-ri, Myllykallio subad/ad WSW (Andreas Uppstu, Pekka Rusanen, Ilkka Reittilä, Matti Ketola); **15.10.** Hanko, Drottningberget ja Tåktom subad/ad (Tarmo Lehtilä); **15.10.** Hanko, Halias subad/ad NW (Petteri Lehekoinen, Jarkko Santaharju, Aatu Vattulainen, Kari Salonen ym.); **17.10.** Virolahti, Klamila subad (v) E (Tero Ilomäki, Ari Seppä).

Kirkkonummen 29.5. ja Haminan 31.5. havaintojen katsottiin yksilöllisten pukutuntomerkkien perusteella koskevan samaa lintua. Porin havainnot 19.8. ja 20.8. koskevat samaa yksilöä, samoin Äänekosken 10.–22.8. ja Muuramen Jyväskylän mlk:n 6.–7.9. Virolahden ja Ylämaan vanhat linnut tulkittiin samoiksi yksilöiksi Tero Ilomäen ja Jouko Rantasen ehdotuksen mukaan. Tero Ilomäki (kirj.ilm.) analysoi huolellisesti kaikki kaakkoiskulman kiljukotkahavainnot ja päätteli, että kyse on ilmeisesti 9 eri yksilöstä (2 ad, 6 subad, 1 juv). Koko maan yksilömäärän arvioiminen on äärimmäisen vaikeaa. Kuinka monta eri lintua havaittiin esimerkiksi Oulun seudulla tai Pohjois-Karjalassa? Limingan Hirvi-

nevan 3.7. ja Limingan Temmesjokisuu 26.–30.8. havainto koskee melkoisen varmasti samaa yksilöä, järkevältä tuntuu olettaa Oulunsalon 26.6. linnun olevan myöskin sama. Näin ollen PPLY:n vuoden 2003 *clanga*-summa olisi 3 (Petri Lampila, kirj.ilm.). Entä kuinka laajalti esiaikuiset linnut kiertelevät? Monet Venäjältä saapuvat kiljukotkat kulkeutuvat usein jopa Hankoon asti ja palaavat sitten etelärannikkoa pitkin takaisin itään. Esimerkiksi lokakuussa linjal- la Virolahti-Hanko havaittiin todennäköisesti vain kaksi eri kiljukotkaa. Joka tapauksessa ennätyskellisen runsas esiintyminen, edellinen korkein luku (29) oli vuodelta 2001. Pitkästä aikaa havaittiin myös 1kv-yksilöitä, mutta kaikki havainnot saattavat koskea vain yhtä ja samaa lintua.

9.9.1989 Ylämaa, Väkeväjärvi 1kv (kahden vanhan kanssa) (Jouko Rantanen ym.).

Tämä on viimeinen Väkevällä nähty syksyinen nuori lintu.

24.4.2002 Parikkala, Siikalahti subad/ad (Esa Sojamo, Hannu Kuokkanen, Topi Mäkinen).

RK ei tarkasta vuoden 2004 alusta alkaen havaintoja kiljukotkasta.

Arokoika *Aquila nipalensis* (1,34,4)

20.–28.5. Kuhmo, Kivikieki, Itä Kangas 2kv (v) (Lassi Rautiainen ilm. Hannu Rönkkö); **29.5.** Kirkkonummi, Saltfjärden juv/subad W (Markku & Biti Ojala, Esko Pasanen, Matti Pajunen, Kari Raulos ym.); **31.5.** Hamina, Kirkkojärvi juv/subad NE (Ari Seppä, Jari Piepponen); **17.10.** Hanko, Tåktom 2-3kv (Tom Lindroos, Hannu Klemola, Ari Kuusela ym.); **19.10.** Hanko, Tåktom subad W (Kari Haataja, Ari Ahtiainen, Jouko Olkio ym.); **19.10.** Hanko, Halias subad (v) WNW (Petteri Lehekoinen, Jonne von Hertzen, Jarkko Santaharju, Aatu Vattulainen ym.).

Hangan lokakuiset havainnot tulkit- tiin yhdeksi yksilöksi. Arokoika on nykyään vuosittainen ja varsin säännöllinen vierailija maassamme, viimeisin vuosi ilman havaintoa arokoikasta oli 1987. Neljä yksilöä sivuaa ennätystä. Maamme pohjoisosista on varsin paljon havaintoja, seitsemän yksilöä on havaittu Oulun pohjoispuolella ja kaksi Kainuussa. Huhti-toukokuussa on havaittu 17 yksilöä, kesä-heinäkuussa 16 ja elo-lokakuussa seitsemän. Ruot- sissa on havaittu 34 arokoikaa vuoden 2002 loppuun mennessä (Cederroth 2003) ja esiintymiskuva on varsin toisenlainen kuin meidän maassamme:

Enontekiön pikkutuulihaukka (*Falco naumanni*) tutkittavana Oulun yliopistolla. Pitkä uloin käsisulka ja vaaleat kynnet erottavat linnun tuulihaukasta. © William Velmala — Lesser Kestrel

vain viisi on tavattu keväällä ja kaksi maan pohjoisosista. Ruotsissa tyypillinen yksilö on elo- tai syyskuinen lintu Skoonessa (Breife ym. 2003).

Pikkukotka *Hieraaetus pennatus* (0,3,1)

18.5. Hamina, Hevossaari vaalea värimuoto E (Tero Ilomäki); **21. ja 23.5.** Hamina, Kirkkojärvi vaalea värimuoto (Tero Ilomäki, Alpo Kymäläinen, Olli Seppälä).

Havaintojen tulkittiin koskevan samaa yksilöä. Välipäivinä alueella ei yrityksestä huolimatta havaittu pikkukotkaa, joten havainnoitsijan käsityksen mukaan kyseessä saattaa olla kaksi eri yksilöä. RK:n mielestä perusteet näemyksen tueksi eivät olleet riittävän vakuuttavia, ja lajin harvinaisuus huomioiden havainnot tulkittiin yhdeksi yksilöksi. Aikaisemmat havainnot tästä suurharvinaisuudesta ovat vuosilta 1984 ja 1993 (2 yksilöä).

Pikkutuulihaukka *Falco naumanni* (0,2,0)

15.10.1999 Enontekiö, Hetta 1kv ♀ (v) (Tuomo Jaakkonen, Keijo Enojärvi, Pirkka Aalto).

Lintu löytyi kuolleena jääkiekkokaukalon katetusta vaihtoaitiosta ja toimitettiin Oulun yliopiston eläinmuseolle. Yksilö määritettiin vasta 1.3.2004. Toinen havainto maastamme, ensimmäinen pikkutuulihaukka nähtiin Siuntiossa 8.6.1987. Ruotsissa laji on tavattu peräti 11 kertaa vuoden 2002 loppuun mennessä (Cederroth 2003, Breife ym. 2003). Siellä laji on tavattu 10.5.–16.10. kaikkina kuukausina, eniten havainto-

Gobintylli (*Charadrius veredus*) juhlapukui-
nen koiras Ilmajoen Alajoella 25.5.2003.
Suomen ja Euroopan ensimmäinen havain-
to! © Petri Peltari — Oriental Plover

ja on toukokuulta. Ensihavainto on vuodelta 1955 ja tuorein vuodelta 2000.

Kääpiöhuitti *Porzana pusilla* (0,10,1)

20.5.–4.7. Parikkala, Siikalahti ♂ Ä (ä) (Janne & Hanna Aalto, Antti Vierimaa ym.).

Siikalahden kolmas havainto. Ensihavainto on vuodelta 1981, 1980-luvulla tavattiin neljä yksilöä, 1990-luvulla viisi, tämä on 2000-luvun toinen havainto.

Idänkaulustrappi *Chlamydotis macqueenii* (1,0,0)

19.9.1861 Helsinki (Helsingin yliopiston eläinmuseon kokoelmassa; tarkastettu, koska kaulustrappi jaettiin

1.12.2003 tehdyllä päätöksellä kahdeksi lajiksi).

Kaikki tiedossa olevat Pohjois- ja Länsi-Euroopan havainnot koskevat nimenomaan tätä Aasian aroilla elävää taksonia, joka on muuttolintu. Tämä on ainoa havainto Suomesta, ja laji kuuluu näin ollen B-kategoriaan. Ruotsista on kolme havaintoa kaulustrapista (Breife ym. 2003) vuosilta 1847, 1933 ja 1974, joiden uskotaan kaikkien kuuluvan lajiin *macqueenii* (Kjellén 2003).

Aropääskykahlaaja *Glareola nordmanni* (6,13,0)

3.6.2002 Lumijoki, Pitkänokka (Antti Pesola, Sami Timonen).

Havainnon tulkittiin koskevan Hailuodossa nähtyä lintua. Hailuodossa havaittiin kaksi lintua 21.–26.5.2002 ja yksi lintu 6.6. asti.

Gobintylli *Charadrius veredus* (0,0,1)

25.5. Ilmajoki, Alajoki jp ♂ (v) (Hannu Sillanpää, Heikki Saikkonen, Kari Saarinen, Mikko Jääskä ym.).

Ensimmäinen havainto Suomesta ja Euroopasta! Havainnosta on julkaistu kaksi tiedonantoa (Rannila 2003 ja Sillanpää 2004). Laji pesii Pohjois-Kiinan ja Mongolian aroilla ja talvehtii pääosin Luoteis-Australiassa. Loka-marraskuussa lajin pääjoukot viivähtävät Australian rannikkoalueella ja siirtyvät sadekauden alkaessa sisämaan ruohotassangoille (Lane 1987). Pesimä- ja talvehtimisalueiden väliltä havaintoja on melko vähän, paitsi Yangtzen laaksosta. Vanha koiras gobintylli on tallennettu Länsi-Grönlannista 23.5.1948 (Dunn 2003). Harhautumishavaintoja on lisäksi Uudesta Seelannista, Koreasta ja Japanista (Lane 1987). Gobintylli on kaspianpyllyn *Charadrius asiaticus* itäinen vastine ja juhlapukua lukuun ottamatta varsin saman näköinen. Ilmajoen yksilö oli varsinainen sydäntensärkijä. Harva lintu on kauniimpi ja harvinaisempi, mutta silti edelleen melko uskottava aito luonnonvarainen yksilö. Vietettyään muutaman tunnin eteläpohjalaisella pellolla lintu päätti äkkiä jatkaa muuttoaan kohti luodetta ja jätti monet myöhästyneet bongarit nuolemaan näppejään.

Siperiankurmitsa *Pluvialis fulva* (2,74,1)

16.6. Joutseno, Kotasaari jp lähti E (Karri Kuitunen).

Enin osa maassamme tavatuista siperiankurmitsoista on ollut nuoria lintuja, mutta aikuisiakin on varsin paljon, tämä on 19. hyväksytty havainto aikui-

Selkälökki (*Larus fuscus graellsii*) ad Tampereen Tarastejärven kaatopaikalla 16.5.2003.
© Hannu Koskinen – Lesser Black-backed Gull of subspecies graellsii

sesta. Lajin yksilömäärä on tarkistettu ja korjattu.

Siperiankurmitsa/Amerikankurmitsa *Pluvialis fulva/dominica* (0,19,1)

2.9. Lappeenranta, Askolan altaat 1kv (Matti Vanhapelto).

Palsasirri *Calidris melanotos* (6,56,4)

15.7. Pori Yyteri +1kv (v) (Esa Partanen, Tapani Lilja, Mattias Häyry ym.);

8.–15.9. Mietoinen, Silakkari 1kv (Jukka Sillanpää, Timo Lähde, Erkki Reijonen ym.); **9.–12.9.** Hailuoto, Tömpä ja Isomatala 2 1kv (v) (Sami Tuomela ym.).

Palsasirri esiintyy tasaisesti vuodesta toiseen. Viimeksi laji on jäänyt havaitsematta vuonna 1983.

Isovesipääsky *Phalaropus fulicarius* (11,48,1)

3.10. Kirkkonummi, Porkkala, Östra Styrskär 1kv vp (Dick Forsman).

Isokihu *Stercorarius skua* (6,40,1)

1.12. Eckerö, Styringsudden (Kaarle Lönnroth, Jari Helstola).

30.6.2000 Kemi, Selkäsarvi 2 (Pentti Rauhala, Veikko Neuvonen).

Ennätysvuoden 2000 yksilömäärä nousee kahdeksaan.

Mustanmerenlokki *Larus melanocephalus* (0,16,1)

3.6. Kirkkonummi, Porkkala, Pampskatan jp ad SE (Jyri Heino, Arto Nironen).

Selkälokki *Larus fuscus graellsii* (0,1,1)

16.–17.5. Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka ad (v) (Hannu Koskinen, Markku Kangasniemi).

Lintu oli merkitty poikasena luku-renkaalla (valkoinen SJ) Bristolin lähellä Iso-Britanniassa 27.6.1992, ja se havaittiin taas Bristolissa heinäkuussa 2003 Suomen vierailun jälkeen (Peter Rock, kirj.ilm.). Ainoa aikaisempi hyväksytty *graellsii*-ryhmän havainto (nimikkeellä *graellsii/intermedius*) on

Etelänharmaalokki (*Larus michahellis*) 1kv Tampereen Tarastejärven kaatopaikalla 16.8.2003. Suomen ensimmäinen rengastettu etelänharmaalokki oli huomiota herättävä ilmestys harmaalokkimassassa. Määrittäminen on helpoimmillaan juuri tässä vaiheessa, kun suomalaiset harmaalokit ovat vielä tuoreessa puvussa ja useimmat etelänharmaalokit jo selvästi kuluneita. Pää on kulunut valkeaksi ja yläpuolen höyhenissä on tyypillinen kauhtuneen punaruskea sävy. Lennossa näkyy harmaalokkiin verrattuna puhtaamman valkea pyrstön tyvi ja harmaalokkia tummempi käsisiiven luukku.
© Visa Rauste —Yellow-legged Gull

hollantilainen rengaslintu vuodelta 2000, ja kaikki, mitä havainnon julkaisemisen yhteydessä on sanottu (Luoto ym. 2001), pitää edelleen paikkansa. Suuntaa-antavien tuntomerkkien perusteella on lokkiharrastajien keskuudessa tultu samaan johtopäätökseen kuin rengaslintujenkin: läntisiä selkälökkejä esiintyy Suomessa säännöllisesti. Tosin idänselkälökki *Larus fuscus heuglini* on paljon runsaampi. Näiden alalajien määrittäminen on kuitenkin RK:n kannalta ongelmallista, sillä täysin luotettavia tuntomerkkejä ei tunneta. Hyväksyttävältä linnulta vaaditaan poikasena jalkaan pistetty rengas. RK pitää nimikkeen toistaiseksi tarkastettavien listalla, jatkaa tutkimuksia ja kehottaa dokumentoimaan kaikki vaaleat selkälökit entistäkin tarkemmin!

Aroharmaalokki *Larus cachinnans* (0,26,13)

3. ja 7.5. Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 2kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen); **16.–31.5.** Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 2kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Kettunen, Hannu Koskinen ym.); **31.5.–7.6.** Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 2kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen, Annika Forsten, Antero Lindholm ym.); **28.6.–26.8.** Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 2kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen ym.); **24.7.–24.8.** Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 2kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Kettunen, Hannu Koskinen ym.); **26.7.–5.8.** Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 1kv (v) (Markku Kangasniemi, Antero Lindholm, Annika Forsten, Hannu Koskinen); **16.–24.8.** Anjalankoski, Keltakankaan kaatopaikka 1kv (v) (Klaus Laine); **21.9.** Anjalankoski, Keltakankaan kaatopaikka 2kv (v) (Klaus Laine); **21.–24.9. ja 12.10.** Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 1kv (v) (Visa Rauste, Hannu Koskinen, Markku Kangasniemi); **11. ja 25.10.** Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 2kv (v) (Markku Kangasniemi); **13.–14.10.** Lemland, Lågskär 1kv (Pekka Saikko, Eero Haapanen, Karno Mikkola, Kati Könönen ym.); **19.10.** Oulu, Taskilan jätevedenpuhdistamo 2kv (v) (Petri Lampila); **1.–2.11. ja 8.11.** Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 2kv (v) (Visa Rauste, Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen ym.); **14.–15.11.** Lahti, Kujalan jäteasema ja Niemen venesatama 2kv (v) (Pekka Saikko, Petri Kuhno, Jussi Mäkinen, Tapani Saimovaara).

Grönlanninlokki (*Larus glaucooides*) 2kv Tampereen Tarastenjärven kaatopaikalla 1.6.2003. Tämä yksilö oli haalistunut lähes yksivärisen valkeaksi. Selvää kuviointia oli vain alaperässä ja pyrstön alapeitinhöyhenissä. Sulkasato on edennyt vasta toiseen käsisulkaan eli lintu on selvästi keskimääräistä 2kv harmaalokkia jäljessä. © Visa Rauste — Iceland Gull

Lahden lintu tulkittiin valokuvista samaksi yksilöksi, joka nähtiin Tampereella lokakuussa.

17.10.1998 Lappeenranta, Toikansuo 2kv (v) (Jouko Rantanen, Klaus Laine); **25.6.2000** Forssa, Kiimassuon kaatopaikka 2kv (v) (Markku Kangasniemi); **3.–11.11.2000** Kotka, Heinsuon kaatopaikka 2kv (Klaus Laine); **15.–17.11.2000** Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 1kv (v) (Hannu Kettunen, Hannu Koskinen, Markku Kangasniemi); **16.12.2000** Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 4kv-tyyppinen (v) (Hannu Koskinen, Markku Kangasniemi, Annika Forsten, Antero Lindholm ym.); **6.–28.10.2001** Anjalankoski, Keltakankaan kaatopaikka 1kv (v) (Klaus Laine, Hannu Koskinen, Hannu Kettunen); **14.4.2002** Anjalankoski, Keltakankaan kaatopaikka 2kv (Klaus Laine); **25.8.2002** Anjalankoski, Keltakankaan kaatopaikka 2kv (Klaus Laine); **15.9.2002** Anjalankoski, Keltakankaan kaatopaikka 2kv (Klaus Laine); **15.9.2002** Anjalankoski, Keltakankaan kaatopaikka 1kv (Klaus Laine).

Aroharmaalokin osalta RK puhdisti pöydän eli käsittelyssä ei ole yhtään keskeneräistä tapausta. Esiintymiskuvaa ja määrittäksen periaatteita on käsitelty erillisessä artikkelissa (Rauste ym. 2004).

Havaintomäärän perusteella lajin voisi jo poistaa RK-listalta, mutta toistaiseksi RK tarkastaa havainnot muun muassa siksi, että alueellisilla komiteoilla on ilmeisesti hyvin vaihtelevantasoiset valmiudet havaintojen käsittelyyn.

Etelänharmaalokki *Larus michahelis* (0,2,1)

16.–19.8., 25.10. ja 1.11. Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 1kv (v) (Visa Rauste, Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen, Tapio Aalto ym.).

Lintu oli rengastettu Kreikassa poikasena 15.5.2003 (musta värirengas 8DU). Kovasti kaivattu rengaslintu on ensimmäinen vedenpitävä todiste siitä, että etelänharmaalokki esiintyy Suomessa.

RK:lla oli tarkoitus käsitellä valmiiksi tähänastiset etelänharmaalokit samoin

kuin aroharmaalokit. Lajin määrittämiseen on viime vuosina kiinnitetty runsaasti huomiota. Keski-Euroopan kaatopaikoilta saatujen kokemusten mukaan määrittäminen on mahdollista eikä välttämättä edes vaikeaa. Kotimaisen harmaalokin ja etelänharmaalokin muuntelu tunnetaan kuitenkin toistaiseksi liian huonosti, joten pöydällä olevia havaintoja ei vielä käsitelty.

Grönlanninlokki *Larus glaucoides* (2,17,3)

30.4. Janakkala, Kernaalanjärvi 2kv (Ari Tauru, Erja Ahonen, Martti Raekunnas, Jaakko Kanerva); **16.–18.5. ja 29.5.–3.6.** Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 2kv (v) (Hannu Koskinen, Markku Kangasniemi, Hannu Kettunen ym.); **18.5.** Kangasala, Ruutana 2kv (Jan & Kristiina Almark); **25.10.** Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 2kv (Markku Kangasniemi).

Tampereen ja Kangasalan toukokuiset linnut tulkittiin samaksi yksilöksi. Järjestelmällinen lokkihavainnointi Tampereella näyttää tuottavan keskimäärin yhden grönlanninlokkin vuodessa. Väli vuoden jälkeen nähtiin nyt kaksi lintua.

Valkosiipitiira *Chlidonias leucopterus* (3,54,4)

18.5. Laihia, Levaneva +2kv jp (Harry Seppälä, Kari Laitala, Kari Kuokkanen); **19.–20.5.** Uusikaupunki, Käätyjärvi 2 +2kv jp (v,video) (Pekka Alho, Kari Airikkala ym.); **27.5.** Uusikaupunki, Käätyjärvi +2kv jp (Juha Kylänpää).

Idänturturikyyhky *Streptopelia orientalis meena* (0,8,1)

7.–22.11. Enontekiö, Leppäjärvi 1kv (v) (Pirkka Aalto, Tapio & Pirjo Huttunen, Timo Leppänen ym.).

Suomen pohjoisin havainto. Lintu viihtyi runsaan 2 viikkoa bongareiden ilona Huttusten ruokinnalla. Yhdeksäs havainto idänturturista Suomessa, näistä neljä on määritetty *meena*- ja kaksi *orientalis*-alalajiksi. Linnusta on julkaistu kaksi tiedonantoa (Aalto 2004 ja Linnut-lehti 1/2004). Ruotsissa on havaittu vuoden 2002 loppuun mennessä 15 yksilöä (Cederroth 2003).

Alppikiitäjä *Apus melba* (0,3,1)

19.5. Pukkila, Kantele (v) (Mauri Leivo).

Kolmas havainto Suomesta, aikaisemmat 10.10.1980 Pyhtäällä ja 5.5.1989 Kotkassa (kaksi yksilöä). Havainnosta on julkaistu tiedonanto (Leivo 2004). Ruotsissa on nähty 28 yksilöä vuoden 2002 loppuun mennessä (Cederroth 2003, Breife ym. 2003).

Lyhytvarvaskiuru *Calandrella brachydactyla* (14,103,6)

21.4. Värtsilä, Sääperi, kunnantalon pellot, lähti SW (Antti & Lassi Vänskä, Aimo Jukkara); **23.–26.4.** Lemland, Lågskär (v) (Aleksi Lehtikainen, Harri Hölttä, Juha Laaksonen, Mikko Putkonen); **21.–23.5.** Uusikaupunki, Hanko (video) (Pekka Alho); **25.5.** Korppoo, Jurmo (video) (Jari Helstola, Tarmo Nurmi); **1.–4.6.** Oulu, Oritkari, syväsatama (v) (Eino Mikkonen, Kyösti Karjalahti ym.); **24.–27.10.** Ylämaa, Nutik-

ka (v) (Seppo Löfgren, Lasse Heinonen, Paavo & Jouko Rantanen ym.). Ajoittumiseltaan hyvin tyypillinen esiintyminen. Ruotsissa on havaittu vuoden 2002 loppuun mennessä 176 yksilöä (Strid 2003).

Töyhtökiuru *Galerida cristata* (38,19,3)

13.7.2002–2.5.2003 Vöyri, Koskeby 2 (v) (Tomas Klemets, Bengt Haga, Aarne Lahti ym.); **9.11.2002–17.3.2003** Suolahti, Paatela (v) (Harri Högmänder, Rauno Siltasalmi ym.); **9.1.–29.7.** Oulu, Äimärautio ja Oritkari 2 (v) (Reijo Pantzar, Mikko Jaukkuri, Heikki Holmström, Jukka Hauru ym.); **2.8.** Rovaniemi, Jängislahti (v) (Antti Aholainen, Ismo Kreivi, Olli-Pekka Karlin, Markku Pernu ym.).

Oulun linnut nähtiin viimeisen keran yhdessä 4.6.2003. Talvella 2002/2003 maassamme nähtiin peräti viisi töyhtökiurua, joista Vöyriellä ja Oulussa kaksi lintua kummassakin. Vuosi 2002 oli Ruotsissa paras pitkään aikaan: 24 havaintoa 26 yksilöstä (Strid 2003).

Kalliopääsky *Ptyonoprogne rupestris* (0,1,1)

26.–27.5. Lemland, Lågskär (v) (Hannu & Arja Kormanen, Juha Laaksonen, Jarmo Ruoho, Kari Soilevaara ym.).

Havainnosta on julkaistu tiedonanto (Laaksonen 2004). Historia toistaa itseään: maamme ensimmäistäkin kalliopääskyä oli löytämässä Hannu Kormanen Lågskärillä 9.–10.6.1988. Ruotsissa on nähty kaksi lintua: vuosina 1996 ja 2001, molemmat lokakuussa (Breife ym. 2003).

Ruostepääsky *Hirundo daurica* (0,27,3)

3.–8.5. Turku, Nummi (v) (Totti Toiskallio, Mikko Oivukka ym.); **15.–16.5.** Finström, Länabbsträsk (Lars-Olof Hellman, Åke Björklund, Jonas Grönlund); **19.5.** Pukkila, Kantelejärvi (v) (Risto Suksi, Lauri & Yrjö Hallamäki, Mauri Leivo, Arto Juvonen ym.).

Erittäin tyypillinen esiintyminen: Suomen ruostepääskyt nähdään yleensä toukokuussa Etelä-Suomessa. Ruotsissa on vuoden 2002 loppuun mennessä havaittu 87 yksilöä (Strid 2003).

10.6.2002 Kotka, Jumalniemi (Jari Venemies).

Isokirvinen *Anthus richardi*

26.9.1984 Hanko, Halias, Uddskatan SE (Jukka Haapala, Anssi Laurila, Timo Pulliainen ym., ilm. Petro Pynnönen); **26.9.1984** Hanko, Halias, Gäsörsudden 1kv (Jukka Haapala, Timo Pulliainen,

Idänturturikyyhky (*Streptopelia orientalis meena*) 1kv Enontekiöllä 15.11.2003. Lintu menetti pyrstönsä kokonaan Lapin vierailunsa aikana. © Sampo Laukkanen — Rufous Turtle Dove

Jyrki Pynnönen ym., ilm. Petro Pynnönen); **27.9.1984** Hanko, Halias, Uddskatan SW (Jukka Haapala, Anssi Laurila, Jyrki Pynnönen ym., ilm. Petro Pynnönen).

Isokirvisiä ei ole tarkastettu vuoden 1993 jälkeen. Havaintoihin sisältyy mongoliankirvisen mahdollisuus.

Nummikirvinen *Anthus campestris* (58,121,3)

17.–18.5. Hanko, Täktom (v) (Aatu Vattulainen, Micke Wickman, Kimmo Hotulainen, Aleksi Lehikoinen ym.); **20.5.** Hanko, Halias SW (Aleksi Lehikoinen, Aatu Vattulainen, Antto Mäkinen); **16.8.** Lappeenranta, Askola +1kv (v) (Paavo Rantanen, Martti Riikonen, Matti Vanhapelto, Kari Weijo ym.).

Västäräkki *Motacilla alba yarrellii* (0,22,0)

27.4.–toukokuu 2001 Turku, Hannunniitty 2kv ♂ (v,video) (Rami Lindroos ym.).

Valtaosa maassamme tavatuista yarralleista on löytynyt huhtikuun lopulla. Lintu pariutui tavallisen västäräkinnaaraan kanssa, mutta pesintää ei varmistettu. Ruotsissa on havaittu 370 yksilöä vuoden 2002 loppuun mennessä (Strid 2003).

Sinirinta *Luscinia svecica cyanecula* (11,19,2)

4.5. Hamina, Lupinlahti ♂ (Klaus Laine, Teemu Hiukka); **22.–23.5.** Kristiinankaupunki, keskusta ♂ (v) (Jari Koivuluoma, Harry Lilland, Timo Vanhatalo, Toni Vilkki, ilm. Kari Korhonen).

Haminan linnun rinta oli kokonaan sininen vailla valkoista täplää. Sinirintoihin, joilla on *cyanecula*-tyyppinen rinnan väritys, sisältyy muiden Euroopan itäosissa ja läntisessä Aasiassa esiintyvien alalajien mahdollisuus.

Sinipyrstö *Tarsiger cyanurus*

21.6.–heinäkuun alku 1988 Saarijärvi, Pyhä-Häkin kansallispuisto ♂ Ä (Keijo Vesanen, Pekka Saikku, Pekka Kyllönen, Petri Willman ym.).

Laji ei ole vuoden 1996 jälkeen kuulunut RK-tarkastuksen piiriin.

Mustapäätasku *Saxicola torquatus rubicola/hibernans* (0,29,1)

30.3.–6.4. Valkeakoski, Vanhakylä ♀ (v) (Heikki Innala, Risto Vilpas, Jussi Kallio, Jouni Rautanen ym.).

Aavikkotasku *Oenanthe deserti* (3,7,3)

4.10. Kuusamo, Rautavaara ♀ (v) (Jyrki Mäkelä, Heikki Ketola); **18.10.** Tampere, Lielähti ♀ (v) (Risto Taskinen, Seppo Laine, Pekka Suhonen, Jukka

Kalliopeäsky (*Ptyonoprogne rupestris*) Lemlandin Lågskärillä 26.5.2003. © Kari Soilevaara — Crag Martin

Wahlsten ym.); **29.11.** Korpoo, Jurmo ♂ (Kirsi & Timo Nisula).

Ennätyksellinen esiintyminen: aiemmin on havaittu enimmillään yksi aavikkotasku vuodessa. Kuusamon havainto on syksyisistä aavikkotaskuistamme varhaisin ja Jurmon myöhäisin.

Mustakaularastas *Turdus ruficollis atrogularis* (5,19,2)

noin 25.11.2002–12.3.2003 Ranua, kirkonkylä todennäköinen +1kv ♀ (v,r) (Pirkka Aalto, Tauno & Mary Impiö, Tuomo Jaakkonen, Aira Ruonala ym.); **1.1.–26.3.** Rautjärvi, Simpele 2kv ♀ (v) (Jari Kontiokorpi, Pertti Hotta, Rainer Rajakallio ym.); **24.1.–9.4.** Kokkola, Leenala 2kv ♀ (v) (Marko Pohjoismäki, Jari Piippo, Johan Hassell, Petri Nikupaavo ym.); **7.3.–20.4.** Köyliö, Hal-

lavaaran kaatopaikka 2kv ♀ (v) (Rauli & Jarmo Holm, Jussi Mäkinen, Kari Kekki, Ilkka Kuvaja ym.).

Syksyn 2002 aikana havaittiin kaksi lintua (Savonlinna 29.11.–28.12. ja Köyliö 11.–21.12.). Näistä Köyliön mustakaularastas tulkittiin samaksi lintuksi kuin joulukuussa samassa paikassa tavattu yksilö. Talven kokonaismääräksi muodostuu näin peräti viisi mustakaularastasta. Muista talvista parhaana 1987/88 mustakaularastaita nähtiin kolme.

Viirusirkkalintu *Locustella lanceolata* (1,75,5)

26.6. Ruokolahti, Äitsaari, Terävalä ♂ Ä (Mika Ohtonen, Kari Tornikoski); **29.6.–12.7.** Kitee, Ruppovaara ♂ Ä (v,ä) (Tapio Aalto, Soili Leveelahti,

Rami Lindroos, Pekka Saikko ym.); **1.7.** Värtsilä, Uudenkylänlampi ♂ Ä (ä) (Hannu Kivivuori); **4.–9.7.** Pyhäjoki, Asikkaperä, Tähjänjokisuu ♂ Ä (v,ä,r) (Petri Pelttari, Tuomo Jaakkonen ym.); **28.7.–3.8.** Kiihtelysvaara, Keskijärvi ♂ Ä (ä) (Hannu Kauhanen, Heikki Pönkä, Hannu Kivivuori ym.).

Hieman viime vuosia niukempi esiintyminen. Vuosina 2000–2002 havaittiin 12–20 yksilöä.

Ruokosirkkalintu *Locustella luscinioides* (0,69,4)

5.5.–21.7. Helsinki, Viikki ♂ Ä (v,ä,r) (Markku Mikkola-Roos, Pirjo Veijalainen, Pekka J. Nikander, Biti & Markku Ojala ym.); **24.6.–13.7.** Pälkäne, Kukola ♂ Ä (v) (Markku Rantala ym.); **21.7.–4.8.** Parikkala, Siikalahti ♂ Ä (v,r) (Janne & Hanna Aalto ym.); **25.7.** Espoo, Laajalahti +1kv (v,r) (Pasi Pirinen, Jussi Topp).

Pikkukultarinta *Hippolais caligata* (0,117,25)

3.6. Rautjärvi, Simpele, Änkilänsalo ♂ Ä (Jouko Poutanen, Mikko Pöllänen, Jari Kontiokorpi ym.); **6.–7.6.** Joutseno, Konnunsuo ♂ Ä (v) (Karri Kuitunen, Ville Supponen ym.); **7.6.** Tohmajärvi, Järventausta, Korpitie ♂ Ä (Petri Hottola); **9.6.** Värtsilä, Savikko ♂ Ä (Eero Hietanen); **11.6.** Värtsilä, Savikko 2♂+1 (v) (Kari Eischer, Markku Rantala, Hannu Kivivuori); **11.–25.6.** Kontiolahti, Kulho, Kotalahti 2♂+1 (v) (Tuomo Toivanen, Hannu Kauhanen, Kimmo Nevalainen, Matti Siponen ym.); **14.6.–12.7.** Tohmajärvi, Perämusko 4 ♂+♀ (ä) (Tom Lindroos, Hannu Jännes, Hannu Kivivuori, Dick Forsman ym.); **15.–23.6.** Konnevesi, Särkisalo, Iloharju ♂ Ä (v) (Heikki, Kalle, Eino & Anu Hiekkänen); **17.–26.6.** Joutseno, Kotakorpi ♂ Ä (r) (Mika & Laura Ohtonen ym.); **18.6.–9.8.** Rautjärvi, Änkilä, Pitkäsolaset 3 ad (1♂ Ä) + 5 pull (v,r) (Jari Kontiokorpi ym.); **26.–29.6.** Joutseno, Ravattila ♂ Ä (v,r) (Karri Kuitunen ym.).

Tohmajärven pari kuljetti ruokaa ison pajupensaaseen tyviosaan, mutta pesää ei etsitty tallautumisriskin vuoksi. AERC:n taksonominen komitea suositti pikkukultarinnan jakamista kahdeksi lajiksi: pikkukultarinnaksi *Hippolais caligata* ja aavikkokultarinnaksi *Hippolais rama*. Pikkukultarinta näyttää nykyään pesivän säännöllisesti itäisessä Suomessa ja havainnot ovat tasaisesti lisääntyneet. Syksyllä laji on edelleen harvinainen. Aavikkokultarintaa ei ole toistaiseksi havaittu Suomessa. Sen si-

jaan Länsi-Euroopassa (mm. Ruotsissa) se on havaittu syksyllä muutamia kertoja.

Vuoden 2004 alusta alkaen RK tarkastaa vain syksyiset, muualla kuin pesimäpaikoilla 31.7. jälkeen tehdyt havainnot pikkukultarinnasta. RK tutkii myös kaikki vanhat syyshavainnot pikkukultarinnasta

Rusorintakerttu *Sylvia cantillans* (3,12,3)

12.5. Kirkkonummi, Rönnskär ♂ (Pekka Pöyhönen, Kari Saarvola); **19.5.** Lemland, Lågsjär ♂ (v) (Sampo Kunttu, Totti Toiskallio, Paavo Sallinen, Juha Laaksonen ym.); **2.6.** Lemland, Lågsjär ♂ (Tapio Aalto, Ahti Vapaavuori, Soili Leveelahti, Henrik Lindholm).

Rönnskärin havainto on kaikkien aikojen aikaisin. Ruotsissa on havaittu vuoden 2002 loppuun mennessä 45 rusorintakerttua (Cederroth 2003). Suomen ja Ruotsin havainnot painottuvat selvästi touko-kesäkuulle. Suomesta tunnetaan vain yksi ja Ruotsista kolme syyshavaintoa. Ruotsin aikaisin havainto on 24.4.1998 Ottenbystä. (Breife ym. 2003).

Kashmirinuunilintu *Phylloscopus humei* (2,20,8)

12.–13.10. Kangasala, Likolampi (Pekka Suhonen, Kimmo Rikonen, Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen ym.); **17.–20.10.** Helsinki, Kaisaniemi, yliopiston kasvitieteellinen puutarha (v) (Ville Vepsäläinen ym.); **18.–19.10.** Kristiinankaupunki, Trutklobbarna (Ilpo Huolman, Kari Tornikoski, Henry Ekholm); **19.10.** Uusikaupunki, Verkara (Pekka Alho, Raimo Heinonen);

Viirusirkkalintu (*Locustella lanceolata*) Pyhäjoen Asikkaperällä 4.7.2003. © Petri Pelttari. — Lanceolated Warbler.

19.10. Pori, Mäntyluoto, Kallo (Pekka Eriksson, Petteri Mäkelä, Tapani Lilja, Antti J. Lind ym.); **29.–30.10.** Hanko, Halias (v,r) (Petteri Lehikoinen, Aatu Vattulainen, Jörgen Palmgren, Kimmo Hotulainen); **4.11.** Hanko, Halias (Aatu Vattulainen, Frans Silvenius, Antto Mäkinen, Simo Silvonen); **6.–7.11.** Kirkkonummi, Långstrand (v,r) (Matti Virolainen, Matti Kapanen, Kari Aromäki ym.).

Ennätyksellinen esiintyminen! Lajin tuntomerkit on opittu viimeisen kymme-

Aavikkotasku (*Oenanthe deserti*) naaras Tampereen Lielahdessa 18.10.2003. © Pekka Suhonen — Desert Wheatear

nen vuoden aikana, ja kashmirinuunilintu on osoittautunut säännölliseksi syysvieraaksi Länsi-Euroopassa. Ruotsissa on vuoden 2002 loppuun mennessä havaittu 30 yksilöä (Cederroth 2003) ja Iso-Britanniassa 49 yksilöä (Rogers ym. 2003). Ruotsista on syyshavaintojen lisäksi kaksi talvihavaintoa ja yksi toukokuinen havainto (Ullman 2003). Keväällä kuluneessa puvussa taigauunilintu on erittäin vaikea erottaa kashmirinuunilinnusta. Ruotsin toukokuinen kashmirinuunilintu varmistettiin DNA-näytteen perusteella (Cederroth 2003).

Ruskouunilintu *Phylloscopus fusca-*
tus (3,61,4)

3.10. Korppoo, Utö (video) (Jari Heltola, Kimmo Kuusisto, Henry Laine); **5.10.** Hanko, Drottningberget (Ahti & Elisa Vapaavuori ym.); **11.10.** Kokkola, Tankar (v,r) (Tuomo Jaakkonen, Reijo Pantsar, Harri Hongell ym.); **3.–6.11.** Espoo, Laajalahti, Servinniemi (v) (Juha Honkala, Antti Mikala, Jyri Heino, Mika Bruun ym.).

Tiltaltti *Phylloscopus collybita tris-*
tis (0,66,2)

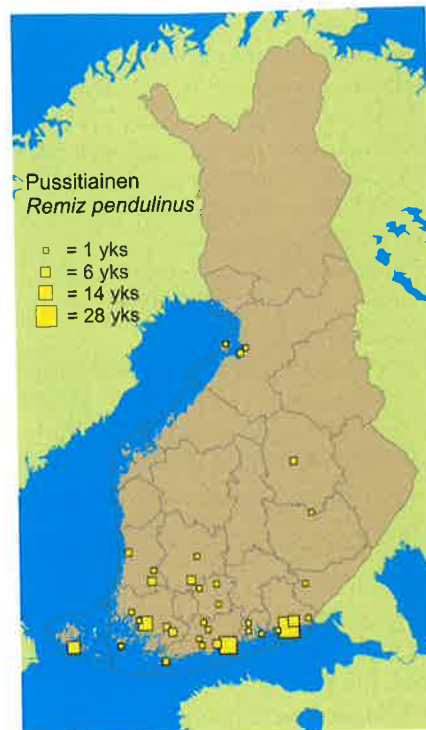
29.9. Kokkola, Tankar (v,r) (Marko Pohjoismäki, Jukka Koivisto); **1.10.** Kokkola, Tankar (v,r) (Marko Pohjoismäki, Jukka Koivisto).

Tulipäähippiäinen *Regulus ignica-*
pilla (1,15,4)

3.5. Lemland, Lågskär (v,r) (Sampo Laukkanen, Tatu Hokkanen, Juha Laaksonen); **25.5.** Kirkkonummi, Rönnsbusken 8 Å (v) (Jani Ceder, Sampo Lauk-

Viitatieäisen (*Parus palustris*) ja pussitieäisen (*Remiz pendulinus*) esiintyminen Suomessa. – Marsh Tit (left) and Penduline Tit (right) in Finland.

kanen, Pasi Pirinen); **27.–28.5.** Helsinki, Santahamina 8 Å (Jorma Vickholm, Hannu Vilppula, Jukka Haapala, Arja Suomalainen ym.); **9.11.** Espoo, Stensjär (v) (Sampo Laukkanen, Jani Ceder, Jyri Heino, Jörgen Palmgren).

Runsain esiintyminen kautta aikain. Tulipäähippiäisen pesimäkanta keskittyy Keski- ja Etelä-Eurooppaan. Se pesii myös Afrikan luoteisosissa ja Aasian länsiosissa, pääosin Turkissa. Laji on

viime vuosisadalla laajentanut pesimäaluettaan hitaasti luoteeseen päin (Hagemaijer & Blair 1997). Ruotsissa havaintomäärät ovat selvästi runsastuneet erityisesti 1990-luvulla. Viimeisen vuosikymmenen ajalta tunnetaan myös viisi varmistettua pesintää eteläisestä Ruotsista (Cederroth 2003, Breife ym. 2003).

Sepelsieppo *Ficedula albicollis*
(n.35,115,5)

28.4.–6.5. Tarvasjoki, Satopää 2kv 8 (v) (Tapio & Milla Taavila); **4.–7.5.** Hanko, Taktom +2kv 8 (v) (Petteri Lehtikoinen, Jarkko Santaharju, Ahti & Elisa Vapaavuori ym.); **5.5.** Jomala, Gottby +2kv 8 (v) (Petteri Mäkelä, Sami Luoma, Juha Heino); **8.5.** Korppoo, Jurmo 2kv 8 kontrolloitu (Rolf Karlsson, Rurik Baarman, Hannu Hilke, Timo Nurmi ym.); **22.5.** Dragsfjärd, Morgonlandet 2kv 8 (v) (Sampo Kunttu, Marko Kaukinen, Jani Laaksonen, Ville-Veikko Salonen).

Jurmon koiras oli rengastettu Gotlannissa, Ruotsissa 8.6.2002 pesäpoikaseena.

19.6.1999 Pori, Preiviiki 8 (Janne Lampolahti).

Viitatieäinen *Parus palustris*
(n.5,22,7)

3.10.–12.11. Lohja, Vappula (v,r) (Jan & Niina Södersved, Veikko Tarsa, Esa Aaltonen ym.); **5.10.** Kontiolahti, Pitkäraanta (Timo Karkiainen, Arvi Nygren, Kalervo Leppänen, Aimo Jukka-

Tulipäähippiäinen (*Regulus ignicapilla*) Lemlandin Lågskärillä 3.5.2003. © Sampo Laukkanen — Firecrest

ra); **6.–28.10.** Turku, Åvik (v) (Jukka Kivelä ym.); **23.10.–8.12.** Savitaipale, kirkonkylä (Markku Loippo ym.); **26.10.–16.11.** Loppi, Salmio (Christer Casagrande, Helge Joutsu, Hannu Hellstén ym.); **2.11.** Joensuu, Karsikko (Arvi Nygren); **11.12.** Hausjärvi, Erköylä (Reima Hirvinieni).

Savitaipaleen lintu löytyi uudelleen 24.2.2004 ja oli paikalla vielä 20.3.2004. Ennätysesiintyminen! Aiemmin oli nähty enimmillään 5 lintua vuonna 1995. Turun lintu oli Varsinais-Suomen ensimmäinen.

Pussitiainen *Remiz pendulinus* (5,113,12)

20.–22.4. Turku, Åvik (Jukka Kivelä, Paavo Tirkkonen); **27.4.–22.5.** Pori, Kirrinsanta ♂ (v) (Veikko Lindqvist, Jukka Virtanen, Kalevi Yli-Erkkilä, ilm. Jani Vastamäki); **2.5.** Helsinki, Santa-hamina lähti N (Raimo Aaltonen); **2.–4.5.** Helsinki, Pornaistenniemi (Tommi Laurinsalo, Jouni Vainio, Ari Ahtiainen, Matti Soini ym.); **3.–29.5.** Hamina, Ruotsinkylä, Kirkkojärvi ♂ (Eero Hietanen, Teemu Hiukka); **6.5.** Espoo, Suomenoja (Yrjö Kuikka, Markku Vakiala, Ilkka Sahi); **15.–20.5.** Kotka, Hovinsaa-ri (Klaus Laine, Mikko Pöyhönen, Jorma Räkköläinen); **24.5.–10.6.** Oulu, Oritkarin syväsatama (Juha Markkola, Esa Hohtola, Sami Timonen, Väinö Raappana ym.); **31.5.** Askola, Kylän-päänjärvi ♂ pesällä (Mauri Leivo); **12.9.** Porvoo, Ruskis 1kv (Hans Ehrns-ten, Rolf Friberg); **19.9.** Helsinki, Hert-toniemi, Saunalahti (Petro Pynnönen, Markku & Biti Ojala); **2.10.** Virolahti, Kellovuori 1kv (Tapio Tohmo, Kimmo Heiskanen).

27.–28.4.2002 Pernaja, Aspskär (v) (Jukka Haltimo, Lasse & Jarmo Ruoho).

RK ei tarkasta vuoden 2004 alusta alkaen havaintoja pussitaisesta.

Mustaotsalepinkäinen *Lanius minor* **24.5.1989** Hanko, Halias (v) (Matti Lehti, ilm. Petro Pynnönen).

Laji poistettiin tarkastettavien joukosta vuoden 1999 lopussa.

Nokivaris *Corvus corone corone* (1,4,2)

14.4.–11.5. Kangasala, Herttuala (Pekka Suhonen); **7.–27.9.** Dragsfjärd, Björkboda (v) (Tom Lindroos, Hannu Kormano, Ari Kuusela ym.).

11.–23.5.1969 Korppoo, Jurmo (Jouko Högmänder, P. Sandelin, Kaj Grönqvist); **13.4.1996–25.8.2003** Kuopio, Satamapuisto (v) (Heikki Kotilainen, Erkki Björk ym.); **12.5.1998** Jämsä,

Manula – jätevedenpuhdistamo (Keijo Vesanen); **15.–18.12.2001** Kajaani, Tihisenniemi, UPM:n tehdasalue (Hannu Rönkkö); **20.4.2002–edelleen** Vehmaa, Salonkylä (v) (Hannu Huhtinen, Rasmus Mäki ym.); **5.–7.12.2002** Uusikau-punki, satama ympäristöineen (v) (Pekka Alho, Tom Lindbom).

Vehmaan ja Uudenkaupungin havain-tojen tulkittiin koskevan samaa yksilöä. RK pyrkii tarkastamaan kaikki vanhat-kin nokivarishavainnot. Nämä ovat ai-noat toistaiseksi hyväksytyt. Vuoden 1969 havainto on maamme ensimmäi-nen. RK ei hyväksy ohilentäviä lintuja ilman kuvadokumentteja. Lindholm & Luoto (2003) käsittelevät Suomen no-kivaristolannetta ja nokivariksen määrit-tämistä. Kannattaa huomata, että keväi-sen 2kv-mustavariksen iänmäärittäminen

pisulkien ja peitinhöyhenten kulunei-suuden perusteella on selkeästi vaike-ampaa kuin 2kv-nokivariksen. Tällöin 2kv-mustavariksen saattaa varsin hel-posti sotkea vanhaan nokivarikseen!

Punakottarainen *Sturnus roseus* (n.26,80,7)

5.–8.6. Kangasniemi, Petäisenpää, Roinilan tila +1kv (v) (Arto Muinonen, Juha Piipponen, Heikki Manninen ym.); **6.6.** Korppoo, Jurmo +1kv ♂ (v) (Sampo Kunttu, Antti Kaase, Kalle Rainio, Niklas Haxberg); **8.–11.6.** Mustasaari, Södra Vallgrund +1kv (v) (Lars-Ola Berg, Inga Stolpe ilm. Timo Lahti); **13.6.** Hanko, Kappelisatama +1kv (Aatu Vattulainen, Mika Kilpi); **28.–30.7.** Kristiinankaupunki, Trutk-lobbarna +1kv ♂ (v) (Kari Korhonen, Pekka A. Huttunen, Juhani Ristolai-

Ruokosirkkalintu (*Locustella luscinioides*) Pälkäneen Kukkolassa 8.7.2003. Pirkanmaan ensimmäinen havainto lajista! © Kari Eischer — Savi's Warbler

nen); **6.–13.8.** Kristiinankaupunki, Pohjoislahti +1kv (v) (Kari Korhonen, Toni Vilkki, Jari Koivuluoma ym.); **10.9.** Teuva, Perälä 1kv (v) (Teppo Lehtola).

RK ei tarkasta vuoden 2004 alusta alkaen havaintoja punakottaraisesta.

Pikkusirkku *Emberiza pusilla*

30.9.1984 Hanko, Halias 1kv (v,r) (Jukka Haapala, Jarmo Ruoho ym., ilm. Petro Pynnönen); **14.–20.10.1984** Hanko, Halias (v,r) (Anssi Laurila, Jukka Haapala ym., ilm. Petro Pynnönen).

Pikkusirkkuja ei ole tarkastettu vuoden 1986 jälkeen.

Harmaasirkku *Emberiza calandra* (23,45,1)

9.7. Enontekiö, Leppäjärvi (Pirkka Aalto).

Kategoria C

Kuparisorsa *Oxyura jamaicensis* (0,18,11)

19.4.–26.5. Hailuoto, Kirkkosalmen lintutorni 3 ♂ (Juha Markkola ym.); **1.–6.5.** Jyväskylä, Jyväsjärvi, Pitkäruoho 2 ♂ 1 ♀ (v) (Ari Sylgren ym.); **31.5.–2.6.** Karjaa, Läppträsk ♂ (v) (Pasi Pirinen, L.Fernelius, K.Krogius ym.); **4.6.–2.8.** Utajärvi, Ahmasjärvi 2 ♂ (Seppo Rajaniemi, M. Kurtti ym.); **17.–18.6.** Sodankylä, Rajala, Pahtavaara ♀ (Petri Piisilä, Ossi Pihajoki, Pekka Paarman); **30.9.–4.10.** Turku, Hirvensalo, Friskalanlahti ♀-puk (v) (Niklas Haxberg, Tom Lindroos ym.).

Ennätysesiintyminen!

Kategoria E

Tiibetinhani *Anser indicus*

25.6.–4.7.1999 Kemi, Ruutti ja Pajusaari 2 (v) (Pekka Suopajarvi, K. Pulkkinen, V. Lindberg, Risto Viljanen ym.).

Laji poistettiin tarkastettavien joukosta vuoden 1999 lopussa.

Pyrstötulkku *Uragus sibiricus* (0,1,1)

15.5. Kirkkonummi, Porkkala ♂ Ä (v) (Timo & Pauli Janhonen, Eero & Inga-Lill Jaakkola ym.).

Havainnot, joiden käsittely on kesken

Records still under consideration

Amerikanjääkuikka *Gavia immer*

8.11. Kristiinankaupunki, Domarkoban 1kv (v).

Arosuohaukka *Circus macrourus* **27.9.** Kristiinankaupunki, Trutklobarna 1kv (v).

Keisarikotka *Aquila heliaca*

21.5. Hamina, Kirkkojärvi klo 14.20–14.28 2–4kv ESE; **21.5.** Hamina, Kirkkojärven itäpuoli, Lalumäki klo 14.30 2–3kv E/ESE; **21.5.** Virolahti, Kattilainen klo 14.47–15.00 3kv ESE; **21.5.** Virolahti, Vaalimaa klo 15.20–15.40 2–3kv E.

Etelänharmaalokki *Larus michahelis*

16.8.–9.9.2002 Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 1kv (v); **15.7.–12.8.2001** Tampere, Tarastenjärven kaatopaikka 4 1kv (v); **21.7.–6.8.2001** Anjalankoski, Keltakankaan kaatopaikka 1kv (v); **15.–16.9.2001** Anjalankoski, Keltakankaan kaatopaikka 1kv.

Idänkäki *Cuculus saturatus*

17.5.–3.7.2001 Lieksa, Savijärvi – Tolkee (video,r,ä); **21.5.–1.7.2000** Lieksa, Savijärvi – Tolkee (ä).

Myös vuosien 1998 ja 1999 hyväksytyt idänkäet ovat uusintakäsittelyssä. Lindholm & Lindén (2003) ovat pohdiskelleet artikkelissaan Suomen idänkäki-ongelmaa. Vuoden 2001 ensihavainnon päivämäärä on aiemmin julkaistu virheellisenä.

Sepelsieppo *Ficedula albicollis*

31.5.1995 Hanko, Halias 2kv ♂ (v,r).

Viitatieäinen *Parus palustris*

30.12. Janakkala, Hakoinen.

Isolepinkäinen *Lanius excubitor homeyeri*

23.9.2000 Kemiö, kirkonkylä ad; **15.11.–6.12.1998** Espoo, Röylä.

Nokivaris *Corvus corone corone*

Lohjan viitatieäinen (*Parus palustris*) 12.11.2003.
© Sampo Laukkanen — Marsh Tit

huhtikuu 1999 Ilmajoki, Vaivaisten-neva ammuttu (v); **4.7.1999** Nurmes, pienvenesatama (v).

Hylätyt havainnot

Records not accepted

Lumihanhi *Anser caerulescens*

1.6.1988 Hanko, Halias 2. **Kanadanhanhi *Branta canadensis minima***

9.10.1999 Vehkalahti, Kirkkojärvi SW.

Amerikantavi *Anas carolinensis*

16.4.2000 Pyhtää, Heinlahti jp ♂.

Amerikanhaapana *Anas americana*

15.5.2001 Turku, Ruissalo, Kolkka ♀.

Amerikanjääkuikka *Gavia immer*

30.5. Hamina, Vepsu subad/ad vp.

Silkkihaikara *Egretta garzetta*

2.6. Längelmäki, Västilä E;

14.4.2002 Kotka, Hovila.

Isohaarahaukka *Milvus milvus*

20.5. Parikkala, Siikalahti 2kv N.

Pikkukorppikotka *Neophron percnopterus*

22.5. Halikko, Kytö subad.

Arosuohaukka *Circus macrourus*

5.5. Hanko, Taktom 2kv ♀ N;

7.5. Liminka, Virkula +2kv ♀;

7.5. Siikajoki, Karinkanta +2kv ♀;

18.8. Savitaipale, Lavikanlahti 1kv ♀ SE.

Kyyhkyhaukka *Accipiter cooperii*

27.10.2000 Rauma, satama 1kv (v).

Linnun väitettiin lentäneen laivaan satamassa USA:ssa. Laivan saapuesssa Raumalle lintu oli jo huonossa kunnossa ja kuoli pian. Raato on hävitetty. Haukan uskottiin olevan amerikkalainen kyyhkyhaukka ja se ilmoitettiin sellaisena joissakin lintulehdissä. Lintu ei kuitenkaan ole kyyhkyhaukka, vaan ilmeisesti nuori varpushaukkanäärä (RK tutkii yhä havaintoa), joten ilmeisesti jonkinlainen sekaannus on tapahtunut linnun alkuperässä. Linnun ilmoittajat ovat myös peruuttaneet määrittelynsä.

Arohiirihaukka *Buteo rufinus*

18.4. Kesälahti, Särkivaara 2–3kv NNE;

5.5. Kesälahti, Totkuniemi NW;

17.5. Hailuoto, Kirkkosalmen lintutorni 2kv SE;

19.5. Orimattila, Pakaa subad ENE;

19.5. Artjärvi, kirkonkylä ja Ratula 2kv N;

2.6. Tarvasjoki, Hongisto.

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina*

10.8. Virolahti, Kurkela subad NE/ENE;

5.10. Korppoo, Utö ad.

Kiljukotka *Aquila clanga*

18.9.2002 Pori, Teemuoto 1kv.

Arokotka *Aquila nipalensis*

23.3. Kirkkonummi, Saltfjärden juv (v);

5.5. Saaari, Vaaramäki subad (v);

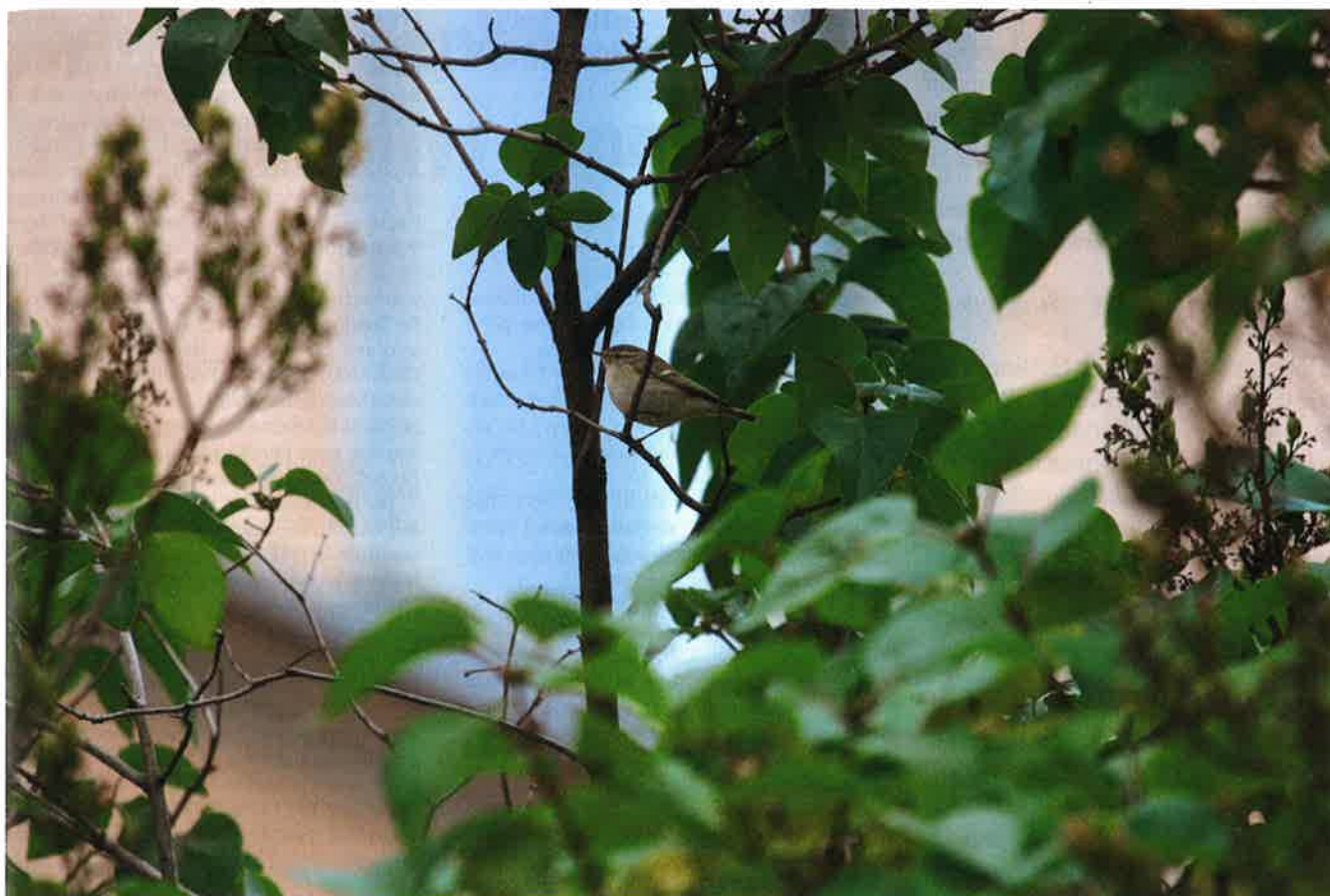
17.9. Kirkkonummi, Lähteellä subad.

Pikkukotka *Hieraaetus pennatus*

18.5. Virolahti, Lintulahden lintutorni tumma värimuoto E.

Pikkutuulihaukka *Falco naumanni*

18.5. Siikajoki, Karinkanta 2kv.

Kashmirinuunilintu (*Phylloscopus humei*) Helsingissä 18.10.2003. Lehvästössä vilkkaasti liikkuvaa "pienää vihreää" on vaikea seurata, joten hyvän kirjallisen kuvauksen laatiminen voi olla hankalaa. Kutsuäänten tuntemus helpottaa kuitenkin määrittystä. © Sampo Laukkanen — Hume's Leaf Warbler

Punajalkahaukka *Falco vespertinus* 3.8.1988 Hanko, Halias 2kv ♂ S/NE.
Kurppelolaji *Limnodromus* sp 17.6. Tarvasjoki, Hongisto NE. **Isokihu** *Stercorarius skua* 20.7. Saltvik, Rannöarna 2. **Aroharmalokki** *Larus cachinnans* 14.–15.11.2000 Oulu, Ruskon kaato-paikka ad. **Valkosiipitiira** *Chlidonias leucopterus* 23.5.2002 Hamina, Lupin-lahti +2kv jp. **Idänturturikyhky** *Streptopelia orientalis* 4.10. Hämeen-kyrö, Kyröspohja 1kv (v). **Mustakiu-ru** *Melanocorypha yeltoniensis* 3.5. Helsinki, Vuosaari 2. **Lyhytvarvaskiu-ru** *Calandrella brachydactyla* 9.6. Hai-luoto, Pajuperä. **Ruostepääsky** *Hirundo daurica* 2.5. Finström, Länabbsträsk. **Nummikirvinen** *Anthus campestris* 22.5. Virolahti, Huovari; 16.8.1986 Hanko, Halias SW; 14.5.1987 Hanko, Halias SW/NW. **Taigakirvinen** *Anthus hodgsoni* 12.10.2002 Närpiö, Nämptäs, Kaldonskär, Fälgrund. **Sinirinta** *Luscinia svecica cyaneola* 5.9. Hamina, Meltti ♂. **Västäräkki** *Motacilla alba yarrellii* 1.–4.10.2001 Äänekoski, Ko-valanniemi (v). **Rusotasku** *Oenanthe hispanica* 2.10. Luvia, Säppi, Kräveli 1kv ♀. **Punakaularastas** *Turdus ruficollis ruficollis* 10.2. Rantasalmi, kirkon-

kylä ♂. **Mustakaularastas** *Turdus ruficollis atrogularis* 15.–17.1. Rautjärvi, Simpele, Konkamäki 2kv ♀ *ruficollis x atrogularis*; 4.–6.2. Kuopio, Linnanpel-to 2kv ♂; 3.3. Pornainen, Kupsenkylä 2kv ♀; 9.3. Helsinki, Vuosaari ♀. **Ruo-kosirkkalintu** *Locustella luscinioides* 18.5.1989 Hamina, Kirkkojärvi ♂ Ä. **Pikkukultarinta** *Hippolais caligata* 16.9. Helsinki, Viikki. **Sepelsieppo** *Ficedula albicollis* 31.5. Korppoo, Utö ♂; 24.5.1979 Hanko, Halias ♂. **Viitatie-nen** *Parus palustris* 4.7. Helsinki, Pu-kinmäki; 19.10. Ristiina, kirkonkylä 2; 9.1.1988 Vehkalahti, Kannusjärvi. **No-kivaris** *Corvus corone corone* 16.4. Helsinki, Lauttasaari, Myllykallio W/ NW; 21.4. Heinola, Lakeassuo NE; 22.4. Lemland, Lågskär NE; 1.5. Hel-sinki, Viikki; 6.–7.5. Oulu, Taskila, jä-tevedenpuhdistamo 2kv; 10.5. Inari, Ivalonkylä, Salmenranta; 25.5. Karjaa, Manngård; 15.–16.5.1962 Korppoo, Jurmo 2. Tämä nokivarishavainto on julkaistu PLV:ssä ilmeisinä nokivarik-sina. RK:lla käytettävissä olleessa do-kumentissa (lintuasemalomake) lintujen kuvaus on hyvin niukka ja nokivaris-määrittys on esitetty siinä epävarmana. 8.–25.4.1970 Korppoo, Jurmo. Niukka

kuvaus ainoastaan lintuasemalomak-keilla. 15.10.1995 Hanko, Tallholmar-na; 9.5.1997 Hanko, Halias E; 29.3.1999 Lemland, Lågskär NNW; 2.4.1999 Eckerö, Styringsudden N; 12.4.1999 Lemland, Lågskär; 16.4.1999 Kokkola, Kaustarin tekoma-ki SW; 12.5.2001 Pernaja, Sarvsalö, Bredviken; 16.5.2001 Virolahti, Suur-Pisi SE; 26.4.2002 Rauma, Kylmäpih-laja; 22.5.2002 Korppoo, Jurmo NE. **Vuorisirkku** *Emberiza cia* 17.6. Hel-sinki, Rastila ♂ Ä.

Lisäyksiä ja korjauksia

Corrections

Kuparisorsa *Oxyura jamaicensis*

Päivämäärätäydennys: Ylikiimingin pari oli paikalla 27.5.–22.7.2002 (ilm. Kari Haataja).

Mandariinisorsa *Aix galericulata*

Päivämäärätäydennys: Jyväskylän lintu oli paikalla Tourujoessa ja Jyväskylällä 13.5.–7.9.1975 (ilm. Pekka Kyllönen).

Arosuohaukka *Circus macrourus*

Päivämääräkorjaus: Korppoon Jur-mon (1.9.2002) oikea pvm on 2.9.2002

(ilm. Juha Kylänpää).

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina*

Paikkakorjaus: 20.5.2002 Virolahden lintu havaittiin **Klamilassa** (ilm. Tero Ilomäki).

Pikkuruokki *Alle alle*

Päivämäärätäydennys: Hangon lintu oli paikalla **8.–14.11.1998** (ilm. Aleks Lehikoinen).

Idänturturikyyhky *Streptopelia orientalis*

Päivämäärätäydennys: Helsingin lintu oli paikalla **16.1.–4.4.1985** (ilm. Pirkka Aalto).

Lyhytvarvaskiuru *Calandrella brachydactyla*

Havainnoitsija on peruuttanut Kuopion vuoden 2002 poikashavainnon, ja se poistetaan havaintoluettelosta. Vanhat linnut (2 yksilöä), joiden nähtiin kantaan ruokaa poikaselle, kuuluvat edelleen hyväksytyjen joukkoon.

Virtavästäräkki *Motacilla cinerea*

Päivämäärätäydennys: Jämsän lintu oli paikalla **24.11.–1.12.1984** (ilm. Pekka Kyllönen).

Etelänsatakieli *Luscinia megarhynchos*

Päivämäärätäydennys: Hangon lintu oli paikalla **8.–21.10.1990** (ilm. Aleks Lehikoinen).

Viirusirkkalintu *Locustella lanceolata*

Päivämäärätäydennys: Hankasalmen lintu Kivikankaalla oli paikalla **11.–24.7.1993** ja Saarijärven lintu oli paikalla vielä **7.7.2000** (ilm. Pekka Kyllönen).

Kiitokset

Suurkiitos kaikille lomakkeensa lähettäneille havainnoitsijoille, aluevastaville ja ARK:oil!

Tämän katsauksen havainnoista ovat antaneet asiantuntijalausuntoja Peter Adriaens, Dick Forsman, Hannu Jännes, Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen ja Grzegorz Neubauer. Havaintotiedoissa ilmenneitä virheitä ovat korjailleet tai tietoja ovat tarkastaneet Pirkka Aalto, Seppo Aro, Tero Ilomäki, Arto Juvonen, Petri Kuhno, Karri Kuitunen, Pekka Kyllönen, Petri Lampila, Marko Pohjoismäki, Mikko Pöyhönen, Esko Rajala, Asko Rokala, Hannu Räsänen, Hannu Rönkkö, Jani Vastamäki, William Velmala ja Pentti Zetterberg. Tero Ilomäki toimitti RK:lle yksityiskohtaisen koosteen maamme kaakkoiskulman kotkatilan-

teesta. Tapio Tohmo ja Timo Pulliainen laativat kartat ja toimittivat katsauksen RK:n kotisivuille.

Kirjallisuus

- Aalto, P. 2004: Idänturturikyyhky (*Streptopelia orientalis* meena) Enontekiön Leppäjärvellä. – Bongari – vuosikirja 2003.
- Breife, B., Hirschfeld, E., Kjellén, N. & Ullman, M. 2003: Sällsynta fåglar i Sverige. – SOF 2003. 2:a uppl. Stockholm.
- Cederroth, C. 2003: Sällsynta fåglar i Sverige 2002. – SOF 2003. Fågelåret 2002. Stockholm.
- Dunn, J.L. 2003: Vagrant Oriental Plovers. – Birding World 16: 305.
- Hagemajr, E.J.M. & Blair, M.J. 1997: The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. – T. & A.D. Poyser. London.
- Kjellén, N. 2003: Fyndstatus i Sverige för "nya" arter. – Vår Fågelvärld 62 (8): 13–14.
- Laaksonen, J. 2004: Kalliopääsky (*Ptyonoprogne rupestris*) – onneksi historia toistaa itseään! – Bongari – vuosikirja 2003.
- Lane, B.A. 1987: Shorebirds in Australia. – Nelson, Melbourne.
- Leivo, M. 2004: Alppikiitäjä (*Apus melba*) Pukilan Kanteleenjärvellä 19.5.2003 – yhden bongarin onni! – Bongari – vuosikirja 2003.
- Lindholm, A. & Lindén, A. 2003: Idänkäki Suomessa. – Alula 9: 122–133.
- Lindholm, A. & Luoto, H. 2003: Nokivariksen määrittäminen. – Linnut 38(4): 30–34.
- Luoto, H., Lindholm, A., Lindroos, T. & Rauste, V. 2001: Rareteettikomitean hyväksymät vuoden 2000 harvinaisuushavainnot. – Linnut -vuosikirja 2000.
- Normaja, J. & Lindholm, A. 2004: Eurooppalainen lintututkuskonoma yhtenäistyy. Linnut 39 (2): 32–36.
- Rannila, V-P. 2003: The Oriental Plover in Finland – a new Western Palearctic bird. Birding World 16: 209.
- Rauste, V., Kangasniemi, M. & Koskinen, H. 2004: Aroharmaalokki Suomessa. – Linnut 39 (1): 42–43.
- Rogers, M.J. and the Rarities Committee 2003: Report on rare birds in Great Britain in 2002. – British Birds 96: 542–609.
- Sillanpää, H. 2004: Gobintylli (*Charadrius veredus*) 25.5.2003 Ilmajoen Alajoella – uusi laji WP:lle! Bongari – vuosikirja 2003.
- Strid, T. 2003: Fågelrapport för 2002. – SOF 2003. Fågelåret 2002. Stockholm.
- Ullman, M. 2003: Bergstaigasångare. – Vår Fågelvärld 62 (8): 51.

Summary: Rare birds in Finland 2003

This is the 29th annual report of the Finnish Rarities Committee. It lists all accepted records for the year 2003 and some older previously unpublished records. A few records are still under consideration and will be published in the committee's next reports. Records of birds not considered to be genuine vagrants (category E), rejected records and corrections are listed separately.

From the rarities perspective the year was fairly good. Oriental Plover was added to the Finnish list (category A). Other major rarities (with less than six previous records) were Ring-necked Duck, Squacco Heron, Booted Eagle, Lesser Kestrel (from the year 1999) Yellow-legged Gull, Alpine Swift and Crag Martin. Record numbers of Lesser Spotted, Greater Spotted and Steppe Eagle, Caspian and Iceland Gull, Desert Wheatear, Booted and Subalpine Warbler, Hume's Leaf Warbler, Firecrest and Marsh Tit were seen. The year 2003 was also very good for Short-toed Eagle, Pectoral Sandpiper, Short-toed and Crested Lark, Red-rumped Swallow, Black-throated Thrush, Penduline Tit, Rose-coloured Starling and Ruddy Duck. The second nest of Pallid Harrier and the fourth nest of Booted Warbler were found and the fifth breeding of Booted Warbler was also documented.

The details included for each record are: date and locality, number of birds if more than one, other details if known (kv=calendar year, jp=adult breeding plumage, tp=winter plumage, vp=transient plumage, ♀=female plumage, Å=singing, r=ringed, W (=west) etc. stands for migrating birds and their flight direction, (v)/(ä)=photographed/tape recorded (and this evidence seen or heard by the committee). The three numbers in brackets after each species' name give the total number of individuals observed in Finland (1) before 1975, (2) in the period 1975–2002 and (3) in 2003 respectively.

Kirjoittajien osoitteet / Authors' addresses

Heikki Luoto
Kuhajoentie 15
01750 VANTAA
heikki.luoto@kolumbus.fi

Tapio Aalto
Juoksijankatu 8 F 52
20360 TURKU
tapio.aalto@metsa.fi

Antero Lindholm,
Tornihaukantie 2 as. 15
02620 ESPOO
antero.lindholm@panasoft.fi

Pekka J. Nikander
Kylänvanhimmentie 22 B 3
00640 HELSINKI
pekka.nikander@lintuvaruste.inet.fi

Jyrki Normaja
Maskunkatu 15
20400 TURKU
jyrki.normaja@pp.inet.fi

Kari Soilevaara
Itämerenkatu 18 C 63
00180 HELSINKI
kari.soilevaara@arwidson.fi

Visa Rauste
Päivärinnankatu 6 A 15
00250 HELSINKI
visa.rauste@helsinki.fi